5
nci Hafta Başlıyor.
Mevsimin en güzel türkçe sözlü ve şarkılı filmi
ALİ BABA ve 40 HARAMİLER
ELHAMRA SİNEMASINDA

Son Posta

Sene 12 — No. 4165 | Yazı işleri telefonu: 20203 | PERŞEMBE 12 MART 1942 | İdare işleri telefonu: 20203 | Fiatı 5 kuruş

Bu sabahki haberler

Ruslar iki yerde Alman hatlarını yarmışlar

Moskova, 12 (A.A.) — Sovyetler Kalininde Alman müstahkem hattını yarmışlardır. Bu harekât sırasında albay Stepanka bilhassa temayüz etmiştir. Almanların bütün mukabil hücumları püskürtülmüştür. Almanlara ağır zayiat verdirilmiştir.

Strauss hattı

Moskova, 12 (A.A.) — Geç vakit alınan habere göre cephenin bir noktasında kuvvetli bir Alman müdafaa hattı bundan evvel Sovyetler tarafından yarılmıştı.

Bu hatta Strauss hattı denilmekte idi. Bu hat meskûn ve muayyen bir noktada bulunuyordu. Burası «köyler sistemi» ne göre tahkim edilmiş ve kardan duvarlar yapılmıştı.

Ruslar burasını yandan taarruz sayesinde ele geçirmişlerdir. Düşmanın yapmış olduğu mukabil hücumlar tardedilmiştir.

Ruslar hususî bir tebliğ neşrettiler

Londra, 12 (A.A.) — Sovyetler hususi bir tebliğ neşrederek ehemmiyetli Sovyet muvaffakıyetlerinden bahsetmişlerdir. Moskovanın şimali garbisinde ve Kalinin çevresinde 61 meskûn mahal istirdad edilmiştir.

Şubatın beşinci gününden itibaren Almanlara sübay ve er olmak üzere 49.700 zayiat verdirilmiştir. 277 Alman tayyaresi düşürülmüştür. 1 zırhlı tren, 39 tank, 7 cephane treni, 270 kamyon tahrib edilmiş, 78 tank, 568 hafif tüfek, 3400 tüfek, 245 top ele geçirilmiştir.

Bu sabahki Sovyet tebliği

Moskova, 12 (A.A.) — Bu sabahki Sovyet resmi tebliği:

Kıtaatımız dün birçok kesimlerde muannidane çarpışmalar vermişlerdir.

Geçen Pazar günü içlerinde 39 nakliye tayyaresi olmak üzere 83 düşman tayyaresi düşürülmüştür.

İngilizler Bahamas adalarına asker çıkardılar

Nevyork, 12 (A.A.) — İngilizler Bahamas adalarında Nassau limanına asker çıkarmışlardır.

İngilizlerin Malaya zırhlısı yaralı

La Linea, 12 (A.A.) — İngiliz Malaya zırhlısı tekrar buraya gelmiştir. Zırhlıda hasar vardır.

Urfa meb'usu Refet Ülgenin muhakemesi

Ankara, 11 (Hususi) — Urfa meb'usu Refet Ülgenle yeğeni Zekinin muhakemelerine Ağırceza mahkemesinde devam edilmiştir. Refet Ülgen masuniyeti teşriiyesi refedilmeden evvel zabıt tutulduğunu ileri sürmüş, bu zaptın altında imzası bulunan başmüddeiumumi ile müddeiumumi muavini Kemal Boranın şahid ıfatile celbilerini istemiştir. Müddeiumumi Kemal Bora, masuniyetinin ref'inden evvel Refet Ülgenin çağırılmamış olduğunu söylemiştir. Mahkeme, Kemal Boranın şahid sıfatile celbine lüzum görmemiş, dinlenen başmüddeiumumi Cemil Altay da, Refet Ülgenin, kendi kendine müracaat edip tenvir edilmesini rica eylediğini bildirmiştir. Maznunun avukatı ise, masuniyeti teşriiyenin ref'inden evvel çağırılması noktasında ısrar etmiştir. Mahkeme 18 Marta bırakılmıştır.

Atlantikte bir Alman denizaltısının mürettebatı torpilledikleri bir geminin sulara gömülmesini seyredliyorlar

Denizlerde

İki tarafın zayıatı artıyor

Japonlar bir kruvazör batırdılar

Alman harb gemisi Tripitz torpille taarruza uğradı

Avustralyalılar 4 Japon gemisini yaktılar, ikisini de batırdılar

Londra 11 (A.A.) — Resmen haber verildiğine göre, Alman harb gemisi Tirpitz torpille bir taarruza uğramıştır.

Bir Amerikan kruvazörü batırıldı

Tokyo 1 (A.A.) — İmparatorluk umumî karargâhının tebliği:

Avustralya doğusunda Hind Okyanusunda hareket yapan Japon kruvazörlerinden mürekkeb bir teşkil 2 Mart günü Avustralya istikametinde kaçmakta olan Amerikan Marblehead kruvazörünü batırmışlardır.

9 Mart sabahı gün doğarken bir Japon muhribi Cava ile Bali arasında Lombok boğazında Janvan Amstel Felemenk mayn gemisini batırmıştır.

Marblehead hafif kruvazörü 7050 tonilâto tutarındadır. Altı pusluk on ve sekiz hava karşı koyma topu ile techiz edilmiş ve 1923 de denize indirilmiştir.

Amerikan donanması

Vaşington 11 (A.A.) — Dün Ruzvelt

(Devamı 5 inci sayfada)

RUSYADA MUHAREBE VAZİYETİ

Alman tebliği: "Cenubta taarruzlar püskürtüldü,,

Sovyetler 21 köyü geri aldıklarını 84 top ele geçirdiklerini bildiriyorlar

Berlin, 11 (A.A.) — Alman tebliğinde kaydedildiğine göre cenub kesiminde Sovyetlerin kütle halinde yaptığı taarruzlar ağır zaylatla geri püskürtülmüştür. Şimal ve merkez kesimlerinde Sovyetler muvaffakıyetsiz taarruzlarda bulunmuşlardır.

Sovyet tebliğleri

Moskova, 11 (A.A.) — Sovyet gece tebliği:

10 Mart günü kuvvetlerimiz, Faşist Alman kuvvetlerine karşı taarruz hareketlerine devam etmişlerdir.

Birliklerimiz tarafından yapılan çarpışmalar sonunda düşman birçok meskûn mahallerden püskürtülmüş ve insan ve malzeme cihetinden ağır zayiata uğramıştır.

9 Mart günü 30 Alman tayyaresi tahrib edilmiştir. Biz 11 tayyare kaybettik.

Tebliğe ek

Moskova, 11 (A.A.) — Sovyet tebliği eki, merkez cephe-

(Devamı 5 inci sayfada)

Millî Şefin İnönü Zaferini idare ettikleri bina müze oluyor

Bilecik, 11 (A.A.) — Vilâyet Umumî Meclisi Millî Şefimizin İnönü zaferini idare buyurdukları İnönü kasabasındaki binayı satın alarak müze halinde muhafazaya karar verimştir.

Hindistan istilâ tehlikesine maruz

Cripps Hindistana gidiyor

Çörçil dün Avam Kamarasında mebusların suallerine cevablar verdi

Londra, 11 (A.A.) — Bugün Hindistan hakkında resmî demeç neşrdilmiştir:

Bu demeç, harbden sonra kabil olur olmaz çabuk Hindistanın dominyon durumunu elde edeceğini, bu durumun kendisine Büyük Britanya ve diğer dominyonlarla tam bir hürriyet ve beraberlik temin e-

(Devamı 5 inci sayfada)

Belediyeler imar işlerini durduracak

Ankara, 11 (Hususi) — Belediye bütçelerinde husule gelen açıkları ortadan kalırmak ve mevcud varidatın maaş ve daimi masrafların artan icablarına uydurulması için, Dahiliye Vekâleti belediyelere müsaid kazamana kadar bütçelerine ağırlık verecek imar ve inşa gibi faaliyetlerin durdurulmasını bildirmiştir.

Bugün başladık

Türk pehlivanlık tarihinin son kahramanı

Cihan pehlivanı

Avrupada yaptığı bütün güreşlerde hasımlarının sırtını yere getiren Türk aslanı

Kuvveti kadar yakışıklılığı ile de meşhur olan, Avrupada Fransız kızlarını peşi sıra İstanbula koşturacak kadar tesir yapan pehlivan güzeli

Hayatı, güreşleri

(Bugün iç sayfalarımızda)

Anıt kabir

Ankaraya yerli, yabancı 50 kadar proje geldi

Projeleri tetkik için teşkil edilen jüri heyeti Sergievinde faaliyete geçecek

Ankara, 11 (Hususî) — Anıt-Kabir için yerli ve yabancı 50 kadar proje gelmiştir. Gelen projeleri tetkik etmek üzere bir jüri heyeti teşkil edilmiştir. jüri heyeti sergi evinde faaliyete geçecektir. Jüri şu zevattan mürekkebdir:

Alman profesörlerinden Paul Bonatz, Macar profesörlerinden İnden Koroly Weichinger, İsveçli profesör İvar Tengbom, eski Ankara İmar Müdürü Muhlis Sertel, Nafıa Yapı ve İmar İşleri Reisi Muammer Çavuşoğlu, Güzel San'atlar Akademisi profesörlerinden Arif Hikmet.

Romanyadan ithal edilecek petrolların dahilî fiatları

Ankara 11 (Hususi) — Romanyadan ithal edilecek petrolların dahili fiatlarını tanzim için Ticaret Vekâletine Ziraat Bankasındaki fondan % 6 faizle bir buçuk milyon liraya kadar ikraz yapılması koordinasyon heyetince kararlaştırılmıştır.

Toprak Mahsulleri Ofisinin stokları müsaid bulunan mahallerde unlara yüzde 25 nisbetine kadar mısırunu karıştırılabilmesi koordinasyon heyetince karar verilmiştir.

Fransız - Amerikan münasebetleri gittikçe gerginleşiyor

Vaşington 11 (A.A.) — Şubat başlangıcındanberi Amerika şimali Afrika-

(Devamı 5 inci sayfada)

BUGÜN

Tevfik Fikret

YAZAN

Üstad

Halid Ziya Uşaklıgil

(Üstadın dördüncü ve son yazısı 3 üncü sayfada)

Havacılık sayfası

(Dördüncü sayfada)

Von Papen henüz Berline hareket etmedi

Berlin, 11 (A.A.) — Yarı resmî bir kaynaktan bildiriliyor:

Almanyanın Ankara Büyük Elçisi M. Von Papen, kendisini tedavi ettirmekte olduğundan henüz Berline gelmek için yola çıkamamıştır.

General Romel B. Hitlerin umumî karargâhında imiş

Londra 11 (A.A.) — Deyli Heraldın bildirdiğine göre General Romelin Balkanlardaki Alman ataşemiliterlerile beraber Hitlerin umumî karargâhında bulunduğu şayiaları dolaşıyor.

Dedikodusu gittikçe büyüyen dava

Bayan Belkis ne diyor?

Taşralı tacir 10.000 lira kıymetindeki kürkleri nişan hediyesi olarak mı verdi, yoksa dostluk nişanesi diye mi?

Bayan Belkis kendisine " Benli Belkis ,, denilmesinden müteessir!

Asliye 9 uncu hukuk mahkemesine intikal eden bir dava aşağı yukarı günün mevzularından biri oldu. Etrafında bir hayli dedikodu uyandıran bu hâdise, basit bir hukuk davasından ibaret olmasına rağmen tarafların şahsiyeti ve gene alâkalıların ileriye sürdükleri iddia ve ortaya attıkları müdafaa bakımından derin bir alâka toplamaktadır.

Dava mevzuu olan hâdiseyi ortada dönen şayialara ve neşriyata atfen okuyucularımıza kısaca anlatayım:

Cemalettin adında taşralı zengin bir zat, iki sene evvel güzelliği dillerde destan olduğu söylenen Bayan Belkisle tanışmıştır.

Bu tanışma, kanuni her hangi bir akidle tescil ve teyid edilmemiş olmasına rağmen bir müddet taraflar arasında bir nişanlılık samimiyet ve ahengile geçmiş, işte bu sırada Bay Cemalettin güzel nişanlısına binlerce lira kıymetinde bazı kürkler hediye etmiştir.

(Devamı 6 ncı sayfada)

Bayan Belkis'in son resimlerinden biri

Herkese ayni miktarda ekmek verilecek!

Ağır işçi ve çocuk diye tefrik yapılmaması düşünülüyor

Evvelce günde 750 gram ekmek verilen ağır işçi miktarının tahdid edildiğini evvelce yazmıştık. Son kararla ağır işçi sayılmıyan işçilerden bir kısmı alâkadarlara müracaat ederek kendilerine eskisi gibi 750 gram ekmek verilmesini istemişlerdir. Bu işçilerin evsafı yeniden tetkik olunmaktadır.

Diğer taraftan Ankaradan şehrimizdeki alâkadarlara [illegible] haberlere göre ağır işçi, büyük, küçük diye tefrik yapılmaksızın bütün vatandaşlara ayni miktarda ekmek verilmesi hususunda tetkikler yapılmaktadır. Yakında bu hususta kat'i bir karar verilecektir.

Şehrimizdeki bazı fırınların lokantalarla anlaşarak karnesiz ekmek verdikleri alâkadarlarca tesbit olunmuş, bu şekilde hareket eden 20 fırın sahibi mahkemeye verilmişlerdir.

Hergün

Anglesakson Devletlerinin Fransadan istedikleri

Ekrem Uşaklıgil

7 parça hafif gemiden müteşekkil bir Fransız filosu Afrikanın Dakar limanından kalkmış, bütün Afrika sahillerini dolaşarak Madagaskar adasına gitmek üzere yola çıkmış..

Bu seyahatin sebebi ne olabilir?

Anglo_Sakson gazetecilerinden biri derhal hükmünü vererek şöyle söylüyor:

— Singapurdan Birmanya körfezine çıkan Japon filosu Hind denizinin önüne ucunda da bir dayanma noktası elde etmek ümidile gözlerini Madagaskar adasına dikmiştir, fakat Almanya müttefikinin Avrupaya yaklaşmasını hoş görmediğinden Fransaya dönerek ondan Madagaskarı sıkı tutmasını istemiştir, Fransada sırf bu maksadla mühimce bir kuvveti yola çıkarmıştır.

Yalnız Anglo_Sakson gazetecisinin bu izahı Anglo_Sakson hükümetlerini tatmin etmemiş olacak ki Amerika Fransadan soruyor:

— Fransız filosundan bir kısmına niçin yer değiştirttiniz?

Normal zamanlarda yaşasaydık Amerika bir yabancı devlete böyle bir soru sormayı hatırından bile geçirmezdi, zira böyle bir suali sorduğu takdirde bir omuz silkmesile mukabele göreceğini bilirdi, fakat işte üç sene var ki, dünya normal hayattan hergün biraz daha uzaklaşmakla meşguldür ve Amerika böyle bir soruyu sormak hakkını kendisinde bulıuyor ve omuz silkmesi yerine şöyle bir cevab alıyor:

— Fransız hükûmeti Fransız filosundan bir kısmına yer değiştirtmeyi neden lüzumlu gördüğünü Amerikaya bildirecektir, fakat bunu yapması için Amerika hükûmetinin Fransaya yiyecek göndermiye devam etmesi lâzımdır.

Anlaşılan bu mukabele Amerikayı pek memnun etmemiş olacak ki, harbin ilk yılında Avrupaya yapmış olduğu meşhur yolculuktan sonra adına pek âşina olduğumuz hariciye müsteşarı Summer Welles şöyle diyor:

— Amerika hükûmeti Fransa ile bir anlaşmıya varılacağı zamana kadar şimali Afrika sahillerine yapmakta olduğu yiyecek sevkiyatını tatil edecektir.

Böyle bir anlaşma yapılabilir mi, yapılamaz mı? Bu hususta bir hükme varmak için Anglo_Sakson âleminin Fransadan ne istediğini kesin olarak bilmek lâzımdır. Halbuki bu meseleye dair şimdiye kadar resmi mahiyette hiç bir tebliğ çıkarılmadı, bilinenler hep gazete yazısına inhisar ediyor, fakat şimdilik bunlar da yetişir. Biz bu neşriyata, ve neşriyatı takib eden fiiliyata bakarak anlıyoruz ki

Anglo_Sakson âlemi Fransız endüstrisinin Almanya hesabına çalışmakta olmasından memnun değildir, bu çalışmayı Alman kuvvetini artıracak mahiyette görmekte, fırsat buldukça binlerce işçiyi öldürmek bahasına da olsa gene bombalamıya çalışmaktadır.

Birinci şikâyet budur, ikinciye gelince:

Anglo_Sakson âlemi Afrikada büyük ümidlerle giriştiği saldırıda başarı kazanamayınca bu muvaffakıyetsizliğin sebezini araştırmaya koyularak Fransadan Tunus yolu ile Trablusa yiyecek ve mühimmat geçmiş olması ihtimalinde karar kıldı, bir aralık Fransız limanlarının Almanlara teslim edildiğini iddia edecek kadar ileri gittikten sonra iddialarını biraz eksilterek nihayet muntazam sevkiyat yapılmakta olduğu noktası üzerinde ısrarla duydu, geçen yiyecekle mühimmatın mikdar ve cinslerini bile ilân etti.

Anglo_Sakson âleminin bu iki şikâyeti haricinde bir de şüphesi, hattâ endişesi var ki, Fransız filosu üzerinde toplanmaktadır. Bu şüphe ile endişe Fransanın mütareke akdetmek zorunda kaldığı gün başlamıştır, elân devam etmektedir.

İngiltere mütareke haline girmek üzere bulunan Fransadan filosunu istedi, alamayınca bu filoyu batırmıya teşebbüs etti, o vakittenberi huzursuzdur, zira bu filo günün birinde şu veya bu şekilde Almanyanın eline geçerse, yahud da bizzat Fransa tarafından İngiltere aleyhinde kullanılırsa İngiliz üstünlüğünün derhal silinmesine sebeb olabilir.

Anglo_Sakson âleminin Fransadan istediği işte bu üç madde üzerinde tatmin edilmesidir. Fakat işgal altında bulunan Fransa Anglo_Sakson âlemini nasıl tatmin edebilir? Orasını göremiyoruz, ve sanıyoruz ki, durum şark cephesinde harb mukadderatının taayyün edeceği zamana kadar kararsızlığını muhafaza ederek gidecektir. Yalnız şu var ki, bir Japon sözcüsünün iddiası gibi eğer mihver kuvvetleri Cebelüttarıka hücum ederek burasını alabilirlerse umumi durum Rus harbinin neticesi anlaşılmadan evvel de büyük bir değişiklik geçirebilir.

Ekrem Uşaklıgil

TAKVİM		Mart		
Rumi sene 1857 — Şubat 27		12 Perşembe	Rumi sene 1942	Arabi sene 1361 — Kasım 125
GÜNEŞ S.	GÜNEŞ D.	Safer 24	İMSAK S.	İMSAK D.
6	17		4	38
12	05		10	26

	Öğle S.	Öğle D.	İkindi S.	İkindi D.	Akşam S.	Akşam D.	Yatsı S.	Yatsı D.
E.	12	24	15	48	18	12	19	42
V.	6	11	9	30	12	—	1	30

Resimli Makale: İyi ve fena gün meselesi

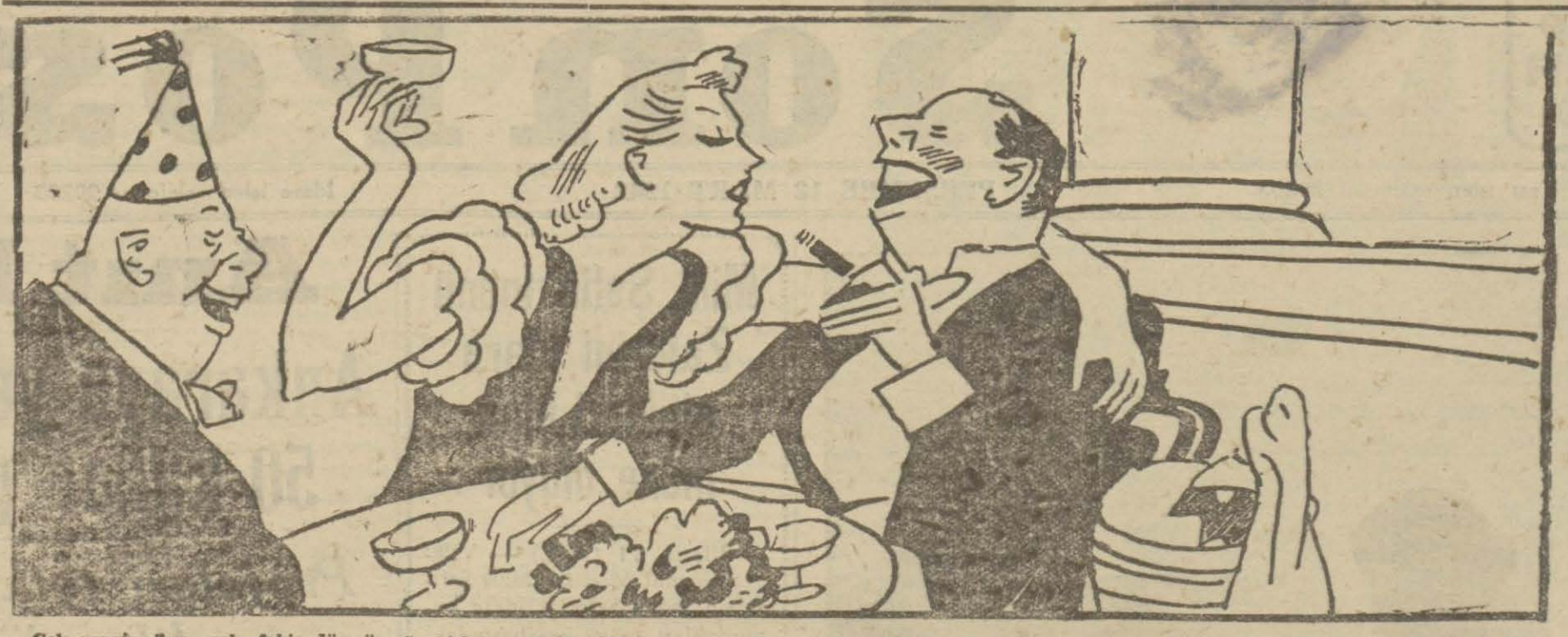

Çok zengin iken çok fakir düşmüş yüz kişinin hayatını incelerseniz bunlardan hiç değilse ellisinin yeni durumlarına haysiyetlerini muhafaza ederek tahammül ettiklerini görürsünüz, buna mukabil çok fakir iken çok zengin olan yüz kişi arasında insan olarak kalanın sayısı onu geçmez.

Fena günlere tahammül etmek, iyi günleri hazmetmekten daha kolaydır, iyi gün çabuk baş döndüren bir içkiye benzer, kendisine kavuşanı ekseriya ne yaptığını bilmez bir hale getirir, hakiki dostlarını yanından uzaklaştırır, çevresine yalancı dostlardan mürekkeb, çabuk kırılmaya müsteaid bir halka toplar.

Şehir Haberleri

Maden kömürü ihtikârı yapan bir firma yakalandı

Zonguldaktan getirttiği maden kömürünün tonunu 16 liraya satması lâzımgelirken bu firmanın mümessili 40 liraya satış yaptığı sırada cürmümeşhud halinde yakalandı

Zabıta dün maden kömürü satışlarında mühim miktarda ihtikâr yapan bir firma hakkında takibata başlamıştır.

İddiaya göre, Galatada Karamustafapaşa sokağında Bosfor hanında 8 numaralı yazıhanede maden kömürü ticareti yapan Mehmed Cerrah firmasının son günlerde Zonguldaktan getirttiği kömürleri tonu 16 liraya satılması lâzımkelirken birçok fabrikalara 40 liradan sattığı anlaşılmıştır.

Bu fahiş fiat farkile yapılan satıştan haberdar olan emniyet kaçakçılık bürosu memurları dün Yedikulede bir fabrikada bir cürümmeşhud tertib etmişler ve bu firmanın mümessili Sabatay adında birini tonu 40 liradan maden kömürü satmağa kalkışırken suçüstü yakalamışlardir.

Ecnebi ve azlık okulları öğretmenleri de pahalılık zammı alacaklar

Hayat pahalılığı dolayısile memur maaşlarına yapılan zamdan sonra ecnebi azlık okulları öğretmenlerinin zam görmediklerini, bunun için de Maarif Vekâletine şikâyette bulunduklarını evvelce yazmıştık. Maarif Vekâleti bütün ecnebi ve azlık okullarının öğretmenlerine zam yapmalarını alâkadarlara bildirmiştir.

Bu zamlar Şubat ayından itibaren verilecektir. Diğer taraftan bazı hususî müesseselerin aylıklardan vergi keserken hayat pahalılığı zammını da karıştırdıkları görülmüştür. Pahalılık zammı kanunen vergiden muaf tutulduğundan müesseseler zammı tamam olarak verecek lerdir. Şimdiye kadar kesilen miktar müesseseler tarafından iade olunacaktır.

İngilizler ve Macarlar bizden külliyetli mal almak istiyorlar

Şehrimizde bulunan İaşe Müsteşarı dün bölge iaşe müdürlüğünde ve ithalât - ihracat müdürlüğünde meşgul oldu

Birkaç gündenberi şehrimizde bulunan İaşe Müsteşarı Şükrü Sökmensüer dün öğleden evvel bölge iaşe müdürlüğünde, öğleden sonra da ithalât ve ihracat birliğinde meşgul olmuştur. Birliklerdeki toplantıya Ankaradan gelen standard şubesi müdürü Faruk da iştirak etmiştir. Konuşulan mevzular arasında yapağıların standardize edilmesi de vardır.

Bugün gene birliklerde bir toplantı yapılacak ve fındık ihracatının kendir çuvallarile yapılması etrafındaki tetkikler gözden geçirilecektir.

Haber aldığımıza göre İngiliz firmaları piyasamızdan küsbe, üzüm, incir, deri, tiftik ve keçi kılı istemkte buna mukabil bize kalay, lâstik, çuval ve muhtelif demir malzeme verbileceklerini bildirmektedirler.

Bugünlerde memleketimize Macaristandan da bir ticaret heyti gelecektir. Macarlar alacakları ihracat mallarımız için kendir çuvalları nı kendileri göndermişlerdir.

Ortaokul ve liselerde sömestir tatili

Orta okul ve liselerde ikinci kanaat devresi imtihanları dün sona ermiştir. İkinci devre kanaat notlarını bütün öğretmenler bu ayın 15 şine kadar okul idarelerine tevdi edeceklerdir.

Talebelerin ikinci üç aylık çalışmalarının neticelrini gösterir karneleri gelcek hafta içinde verilmeğe başlanacaktır.

İkinci kanaat devresi sonu münasebetile orta okullarla liseler bu ay içinde birhaftalık sömestir tatili yapacaklardır. Tatil yapılacak tarih Maarif Vekâletince tesbit edilerek birkaç gün içerisinde okullara bildirilecektir.

Okullarda tedrisat Mayısın son haftasında kesilecek müteakiben sözlü imtihanlara başlanacaktır.

Bir çuval muhtekiri dün tevkif edildi

Asmaaltında çuval tüccarı İsmail Aslan, kendisine çuval almak için müracaat eden ticaret ofisi memurlarından Mazhara fahiş fiatla beherini 215 şer kuruşa sattığı çuvallar için 170 kuruş üzerinden noksan fatura vermiştir. Fakat, memurun vaziyeti ihbar etmesile derhal yakalanarak adliyeye verilmiştir.

Muhtekir tüccar dün asliye 2 nci ceza mahkemesinde yapılan sorgusunu müteakib tevkif olunmuştur.

Eminönü Halkevinde tiyatro komitesi intihabı

Eminönü Halkevinde komite seçimlerine devam olunmaktadır. Dün temsil şubesinin intıhabı yapılmış, doktor Celâl Tahsın Baran, Şehir Tiyatrosu Müdürü Emin Zeki Coşkun, Şehir Tiyatrosu san'atkârlarından İ. Galib Ercan, Muharrir Nusret Safa Coşkun ve Niyazi Boratab yeni idare heyetine seçilmişlerdir.

Afyon satan aktar

Beyazıtta Okçular caddesinde 50 numaralı dükkânda attar Halil Kerimin son günlerde şuna buna afyon sattığı görülmüş, dün zabıtaca burada bir araştırma yapılmıştır.

Yapılan aramada dükkânın bodrumunda 20 kilo afyon bulunarak musadere olunmuştur.

ÖLÜM

Samsun tüccarlarından, armatör ve Cümhuriyet Halk Partisi Samsun vilâyet idare heyeti reisi ve armatör Vehbi Aldıkaçtının babası

MUSTAFA ALDIKAÇTI

Hakkın rahmetine kavuşmuştur. Cenazesi bugün saat 11 de Taksim Talimhane Aydede sokak Ayhan apartumanı 9 numaralı dairesinden kaldırılarak Beyazıd camiişerifinde öğle namazını müteakib Edirnekapı Şehidliğindeki aile kabrine defnedilecektir. Allah rahmet eyliye.

Mangal kömürü fiş usulile tevzi edilecek

Şehre bol kömür geldiği halde halk niçin bulamıyormuş?

Son zamanlarda şehre bol miktarda mangal kömürü getirildiği halde kömürcülerin halka kömür vermedikleri ve getirilen kömürleri üzerine su attıktan sonra 12,15 kuruşa sattıkları görülmüştür. Bu şekilde hareket eden kömürcülerden bir kısmı yakalanmış adliyeye verilmiştir.

Diğer taraftan alâkadarlar halkın bu şekilde aldatılmasının kat'i şekilde önüne geçmek ve yeni tedbirler almak üzere tetkikler yapmaktadırlar.

Halka kömür tevzlatının fiş usulile yapılması düşünülmektedir. Bu takdirde halka ihtiyacı nisbetinde narh üzerinden mangal kömürü verilecektir.

"Dumlupınar,, Yunanistan seferine hazırlanıyor

Yakında Yunanistana yedinci defa yardım maddesi götüreck olan Dumlupınar vapurunda sefer hazırlıklarına başlanmıştır. Fakat gönderilecek maddelerin lisnsının Vekâletten gelmemesi hasebile yükleme ameliyesi yapılamamaktadır. Bu seferde de «Kurtuluş» vaupurunda eşyası batan zatî koli sahibi vatandaşların eşyaları alıncak, yeni koliler kabul edilmiyecektir. Yükleme ameliyesi tamamlanırsa geminin önümüzdeki hafta kalkması muhtemeldir.

Dr. Nuri Fehminin konferansı

Eminönü Halkevinden: Cuma günü akşamı saat (20) de: 1 — Halkevi postası, 2 — Konferans: Nuri Fehami Ayberk (Gözlerimizi nasıl koruyalım?) 3 — Temsil (Hissei Şayia).

Pazar günü saat (15) de İstanbul Şehir Armonisi tarafından bir konser verilecektir.

İnhisarlar Vekilinin tetkikleri

Şehrimizde bulunan Gümrük ve İnhisarlar Vekili Raif Karadeniz dün İnhisarlar Umum Müdürlüğü ile gümrüklerde tetkiklerde bulunmuştur.

RADYO

PERŞEMBE, 12.3.1942

7.30: Saat ayarı, 7.33: Hafif müzik (Pl.), 7.45: Ajans haberleri, 8: Hafif müzik (Pl.) 8.30: Evin saati, 12.30: Saat ayarı, 12.33: Kadınlar faslı, 12.45: Ajans haberleri, 13.30: Kadınlar faslı, 18: Saat ayarı, 18.03: Fasıl heyeti, 18.45: Ziraat takvimi, 18.55: Bir Konçerto (Pl.), 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Halkevleri Folklor saati, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Saz eserleri, 21: (Derdleşme saati), 21.15: Şarkı ve türküler, 21.40: (Hikâye saati), 21.45: Radyo senfoni orkestrası, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri ve borsalar

Dilsiz ve sağırların kongreleri

Sağır ve Dilsizler Cemiyetinden:

Önümüzdeki Pazar günü saat 14 de Eminönü Halkevinde cemiyetimizin fevkalâde toplantısı yapılacağından bilûmum azaların teşrifleri rica olunur.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Bayan Benli Belkis aleyhine bir dava açılmış. Kendisine talib olan bir zengin, kürk, mücevher gibi hediyeler vermiş. Evlenme akim kalınca bunları mahkeme marifetile geri almak istiyor. Bir refikimiz bu havadisi yazarken Bayan Belkisden «Benli Belkis» diye bahsetmiş, Bayan Belkis, refikimize gönderdiği bir mektubda şöyle diyor:

«Hakkımda kullanılan «Benli Belkis» tâbirinin nezaketle ne dereceye kadar kabili telif olduğunu takdirinize bırakırım.»

Refikimiz, birinci sayfasında çerçeve içinde neşrettiği bu mektuba büyük punto harflerle şu başlığı koymuştur:

«Benli Belkis davası.»

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

Sabahtan Sabaha:

Dün akşam piyade İdim, bu akşam Suvariyim!

Burhan Cahid

Şeker pahalandıktan, un vesikaya bindikten sonra içki ile tütün onları takib etmekte geciktiler doğrusu. Çünkü ağız ve mide teşkilâtında içki ile tütün şekerle undan da sonra gelir. Gerçi içkinin iştiha verici bir kısmı vardır ki yemekten evvel vazife görür. Fakat bu nevi içkilerin göreceği iş de kalmamış gibidir. İştihayı kızıştırmak bu zaman için pek ihtiyatlı hareket sayılmaz. Içki ile şahlanmış bir iştihayı bastırmak kolay değildir. Sofrada nar gibi kızarmış bir tavuk dolması, ağır ateşte hazırlanmış bir tepsi böreği, ve nihayet hamuru tereyağı ile işlenmiş pırıl pırıl bir tulumba tatlısı olmadan iştihayı kızıştırmak tehlikeli bir iştir. Çünkü ne sulu ıspanak, ne de pırasa haşlaması içki ile hazırlanmış boş mideyi memnun etmez. Sigaraya gelince bu daha ziyade ruhi ve adali bir ihtiyadın karşılığıdır. Mütahassısların ifadesine göre sigarayı kimi dumanı, kimi damağı, kimi de dudağı için ararmış. Doğrudur. Ben sigarayı içmiyeceğim. Fakat dudağımda bir sigaranın yapışıp tütmesinden zevk alırım.

Netice şu içki ile sigaraya yapılan zamlar şekerle unun bıraktığı boşlukta adeta bir sigara dumanı gibi değersizdir. Nihayet bu zamların memleket hesabına iki taraflı bir faydası olacağı tesbit edilmiştir. Zamlara rağmen içmekte devam edenin parasından, azaltan veya bırakanların da sıhhatinden istifade eden gene memlekettir. Bu vesile ile muhakkak ki fıkra muharrirleri arkadaşlar birçok tarihî içki ve tütün yasaklarından hikâyeler anlatacaklardır. Hatırıma gelmişken ben de fıkramı şu vak'anın hikâyesile bitireyim:

— İlk nizamiye alayları kurulduğu sırada asker arasında içki yasağına çok dikkat edilirmiş. Çanakkaledeki Boğaz muhafaza kıt'ası kumandanı da bu meselede çok titiz bir adammış. Bilhassa zabitlerin içmesine çok sinirlenirmiş. Aksi gibi kıt'asının en gözde batarya kumandanlarından alaylı Hüseyin ağa adında bir yüzbaşı varmış ki her akşam meyanesini getirip sızıncaya kadar içmeden gözüne uyku girmezmiş. Kumandan bir defa çağırmış. Nezaketle kendisine bir ders vermiş. Hüseyin ağa da tatlı tatlı dinlemiş ve kendi kendine artık içmemiye karar vermiş. Fakat akşam kerahet vakti gelince gene pirelenmiş ve bir köşeye çekilip sızıncaya kadar içmiş. Aksi olacak. Tam o sırada kumandan bir emir tebliğ etmek için Hüseyin ağayı çağırmış. Tam ayarını bulduğu için bulut gibi huzura çıkınca fena hal de sinirlenmiş, bu sefer nezaketi bırakmış, barut gibi sözlerle yüzbaşıyı haşladıktan sonra: — Haydi git, demiş. Fakat bir daha karşıma böyle geldiğini görmiyeceğim!

Bu acı tekdir Hüseyin ağanın izzeti nefsine dokunmuş:

— Peki paşam, demiş. Söz veriyorum. Bir daha beni böyle görmiyecek sin!

İki gün geçmiş. Hüseyin ağa üçüncü günü akşamı adeta deli gibi olmuş. Nihayet her şeyi unutarak şişesinin başına geçmiş.

Bir iki saat sonra kumandana haber vermişler:

— Efendim, Hüseyin ağa gene içiyor!

Paşa fena halde kızmış. Bağırmış:

— Çağırın şunu bana!

Hüseyin ağaya koşmuşlar. Fakat o artık ayarını bulmuş. Kımıldamasına imkân yok.

Paşanın emri de emir. Ne yapsınlar. Nöbetçi zabiti ne yapsın, Hüseyin ağayı birinin sırtına yükletmiş. Doğru paşanın huzuruna.

Kumandan Hüseyin ağayı bu halde görünce gazabe gelmiş:

— Bre ayyaş, hani söz vedindi, bir daha beni böyle görmiyeceksiniz, dedin di.

İtip kakmadan, paşanın top gibi patlamasından biraz gözünü açabilen zavallı Hüseyin ağa tam keyifli bir akşamcı edasile cevab vermiş:

— Sözüm sözdür, paşam. Bir daha beni öyle görmiyeceksiniz, demiştim. O akşam piyade idim. Bakın bu akşam süvariyim!»

Burhan Cahid

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

Tepebaşı dram kısmında Bu akşam saat 20.30 da PARA

İstiklâl caddesi komedi kısmında ÖKSE ve SÜKSE

ZAYİ — Hayriye lisesi sekizinci sınıftan aldığım tasdiknameyi zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Sınıf 8_A dan 680 Abdülfettah Kanatsız

SAN'ATE DAİR

Tevfik Fikret

Yazan : Halid Ziya Uşaklıgil

— 4 —

Şairin san'atında tekâmül devrelerini birbirine bağlıyarak muhtelif merhalelerinde takib etmek pek mümkündür. Bunun için başlangıç noktası «Rübabı Şikeste» ye eklenmiş olan «Eski şeyler» ise ilk tekâmül tezahürlerini «Servetifünun» devresine aid olan ve «Rübabı Şikeste» yi teşkil eden manzumelerde buluruz. «Eski şeyler» hakkında bundan evvel yazılan makalede söylenebilecek mütaleaları icmal etmiştik, onlara avdet lüzumunu hissetmiyorum. Onlardan daha evvele, şairin mekteb hayatına, çocukluk çağına aid denemeleri, nazım sahasında emekleri olmuştur elbette; kendisi onları bize ifşa etmekten çekindiği için o ilk mahsulleri tanımıyoruz. Şair bu çekingenlikte pek isabet etmiştir, ne kadar temenniye şayandır ki onun bu sakınışını taklid eden gençler bulunsun. Ben pek yakından birisini tanırım ki böyle yapmamış olduğundan dolayı kendisini daima muahaze etmektedir.

★

Rübabı Şikeste: — Bu manzume külliyatını teşkil eden eserleri hep tanırız, adeta onların doğuşuna şahid olmuştuk. Bugün kitabı gözden geçirirken sayfaları çevirdikçe hep eski dostları görmüş oluyorum. Fikretin bu manzumelerde her şeyden ziyade dikkati çeken hüneri nazma tasarrufudur ve türkçeyi aruzun eğilip bükülen, kıvrılıp akan seyelânına hiç aksamadan, sendelemeden uydurabilmiş olmasıdır. Ondan sonra bu meharette muvaffak olanlar yok değildir elbette, onlar arasında şair Mehmed Akifi zikretmek lâzımdır; fakat aralarında büyük bir fark vardır. Birincisinde lisan daha müzeyyen, daha mükellef iken ikincisinde sık sık bayağılığa düşüyor korkusunu verecek derecede sadedir.

Fikretin meselâ «Suha ve Pervin» manzumesi okunurken bunun birçok yerlerinde nazım bir mensure tabi'iyetini alır. Nümune göstermeğe lüzum var mı?

. . . .

— . . . .

Müjde!

Bulutlar ayrılıyor... Ooof, neydi kaç gündür

Güneş görünmedi hiç....

Suha

. . . . . — Enredin, çıkar görünür!

diye başlıyan mükâleme.

Fransız nazmında enjambement denilen atlamayı yani bir mısram sonunu kendisinden sonra gelene bağlamak usulünü en evvel türkçe nazımda tatbik edenlerden biri Fikret olmuştur. Bundan başka kafiye göz için midir kulak için midir? meselesini ikinci sual lehine kesip atanların da ön sırasında gelir.

Şairin diğer bir muvaffakıyetini, ki bir harika kabilindendir, ahenkte buluruz. Veznin müşvarile, nazım eczasının tevali sırasile mevzuu adeta canlandıran, bir sihir nağmesile okuyup harekete getiren bir ahenk ki ondan evvel gelenlerde emsalini tahattür etmiyorum.

Buna misal olarak «— La danse Serpentine» bedihasını zikredeceğim:

O zaman pek ziyade mergub olan bu raksı şairle beraber görmüştük. Hemen ertesi gün o gecenin intibalarından onun bu manzumesi doğuvermiş oldu. Manzume başından sonuna kadar o raksın, renk renk, hareketlerini tersim eden, hayalde uyandıran bir levhadır.

Onun şair teessürünü iki kat yapan ressam kabiliyeti ihtizaz edince sanihaları hemen zaptolunamayacak bir akışla taşardı.

Bütün şiirlerinde böyle ressam fırçalarının darbeleri görünür. Buna tek bir misal olarak «Ramazan sadakası - Köprüde» manzumesini hatırlara getireceğim:

. . . . .

«Efendiler, ne olur? Ben fakirim işte...» Sükût,

«Efendiler, acıyın...» Pür vekar, ürkü arâm

Efendiler geçiyor; yavrucuk soluk, mebhut,

[illegible]larında hazin bir edayı istirham,

Çolak elile verir her geçen hayale selâm.

Aradan kırk beş sene geçti, hâlâ gözlerimin içinde köprüde soğuk rüzgârların altında geçen hayallere çolak elile selâm veren bu sakat çocuğu görürüm. Ressam şairin bu kabilden fırça darbeleri pek çoktur.

Kitabda şairin muztarib beşeriyet için ne derin acılar duyduğuna şahid oluruz. Bedbaht insanlığın azabları onun şefkat ve merhamet elyafında kıracak bir şiddetle in'ikâs eder. Ve böylelikle onda bütün hayatı, bütün beşeriyeti ağlanacak bir fecaat levhası şeklinde gösteren maneviyeti günden güne arta arta nihayet kendisini bütün zerrelerinde zehir ile dolu bir hale getirmiştir. Onun çelik kadar metin bir ruhu vardı, fakat bu çelik temas ile yavaş yavaş aşınmak tehlikesinden mahfuz kalabilmek için biraz fosfor halitasına muhtaç idi, onda bu yoktu ve onun içindir ki aşına aşına nihayet çöktü.

«Rübabı Şikeste» de birçok bediaların yanında san'atının en ziyade kemale erişmiş nümunelerini «Avengi Tesavir» de buluyorum: Sırasile Füzuliyi, Cenabı, Nedimi, üstad Ekremi, Nef'iyi, Abdülhak Hâmidi kendilerine mahsus lisan ile tasvir ederken onların ne kadar tesirlerile dolu olduğuna vâkıf oluruz. Bunların her biri ayrı ayrı birer canlı levhalardır. Buna mukabil Fikret bir aralık ayları tasvir etmek nevesine kapıldı. «Avengi şuhur» bu nevesin mahsulüdür. Fakat nasılsa icab eden heyecanı bulamadı, kaç kere onu şu ve ya bu ayı tasvir edebilmek için çare bulamadığından şikâyet eder gördüm. Halûkaten bu parçalar zorla söylenmiş şeylerden olduğuna delâlet edecek mahiyettedir.

Fikretin bir de «Kendi kendime» serlevhasile bir parçası vardır ki bunda küçük bir neşide için nasıl uğraştığından şikâyet eder. Bu şikâyetin membaını bazı manzumelerinde, hususile «Avengi şuhur» da görmek mümkündür.

★

Şairin ikinci tekâmül devresini «Halûkun defteri» ismindeki küçük kitabında buluruz.

Halûkun defteri: — Bu defter o zamanın en nefis basılmış bir kitabıdır. Başından sonuna kadar şairin kendi yazısile dolmuş olan bu eser ilk yaprağında Halûkun çocukluktan gençliğe aşan bir resmile ve annesine bir ithafiyesile süslenmiştir.

Halûk için yazılmış olan bu manzumelerde şairin san'atının inkişafı görülmesine mukabil onun her şeyi kötü ve bozuk, hayatı çirkinliklerle, zulümlerle, sefaletlerle dolu gören bedbinliğinin de en yüksek mertebeye çıktığına dikkat edilir. Ve asıl fenalık hemen her parçada oğluna kendi görüşünü telkin etmesinde, onun genç zihnini zehirlemesindedir.

Çocukta bunların, bu fena görüşün ne tesir yaptığını tahmin etmek zor değildir. En güzel parçalarından biri olan «Halûkun âmentü» sü bile ümid vermesten ziyade ye's veren bir tesir bırakmaktadır.

Defterde «Zelzele», «Cezayı mensiyet», «Ferda» kabilinden her biri birer şaheser olan manzumeler vardır. Bunların arasında Fikretin mektebine aşkını, ve orada geçmiş yılların hüsranını takrir eden «Sultanîye» parçası, hele sonradan bu mektebin onda sönmemek üzere yaktığı acının atesi düşünülünce, pek büyük bir belâgati havidir.

Dünyada her şeyden ziyade sevdiği oğluna muntazır olan akıbeti görecek kadar yaşamış olsaydı bu baba kim bilir ne mü'his bir ıztırab duyacak ve

Ne bulursan bırakma: San'at, fen,
İtimad, itina, cesaret, ümid,
Hepsi lâzım bu yurda, hepsi müfid.
Bize bol bol ziya kucakla, getir...

Diye nasihatlerle yola çıkardığı oğlunun bütün topiyabildiklerini tâ Umman öte tarafına götürüp babasını, anasını, yurdunu, onun hal ve istikbalini bir tarafa bıraktığını görseydi, onu bu yurdun hayatından o derece tenfir eftiğine ne derin nedametlerle inliyecekti!...

Ah! Babalar, analar... Fazla sevdikleri çocuklarını korumak için doğru zannettikleri tedbirlerin nasıl iflâslarla nihayet bulduğunu görmeğe mahkûmdurlar. Fikret hiç olmazsa bunu görmedi.

(Devamı 6 ncı sayfada)

Son Posta SPOR

Beden terbiyesi kanununda değişiklik yapılması kararlaştı

Beden terbiyesi umumi müdürlüğü yüksek istişare heyeti 17 Martta Ankarada bir toplantı yapacaktır. Beden terbiyesi kanununun tadili keyfiyeti bu toplantıda en mühim müzakere mevzuunu teşkil edecektir.

Üç senelik bir tecrübe neticesi kanunda mühim değişiklikler yapılması etrafında çok kuvvetli bir cereyan vardır. Diğer taraftan güreş, boks, tenis müsabaka talimatnamelerile, atletizm hakem talimatnamesi de ruznamenin ikinci maddesini teşkil etmektedir.

Eminönü Halkevinin sokak koşusu

Eminönü Halkevi spor programının üçüncü sokak koşusu önümüzdeki Pazar günü yapılacaktır. Halkevi ile Gülhane parkı, Sarayburnu arasında gidiş geliş olarak yapılacak üç kilometrelik yarışa pek çok atlet kaydedilmiştir.

(Devamı 3/2 de)

"Son Posta,,nın bulmacası : 25 - (8)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollıyan her okuyucumuza bir hediye takdim edeceğiz

Soldan sağa:

1 — Sobanın kuyruğu (10).

2 — Tanrı hamamı (5), Bay koyun (3).

3 — Ağır şarkı (5), Tahtelârz sulu çukur (4).

4 — Soğuk rüzgâr (4), Zarif, nazik (5).

5 — Avrupada meşhur bir nehir (3), Bağ (4).

6 — Bir renk (2), nifak ve fesad (3).

7 — Kazın asili (4), Nota (2).

8 — Eski devirlerin padişah bahşişi (5), Tersi iskambilde bir kâğıd (2).

9 — Lâz genci (8).

10 — Bir rakam (2), Aslının sevgilisi (5).

Yukarıdan aşağıya:

1 — Cigaranın rüsubu (10).

2 — Hâdise (4), Bir deniz ölçüsü (5).

3 — Bıktırıcı (5), Bir mevsim (3).

4 — Düşkünler (5), Rüyet sahamız (4).

5 — Tabii bir tatlı (3), Sonuna bir «k» eklersek çilekeş bir hayvan olur (3).

6 — Hicab ve haya (2).

7 — Azamet, kendini beğenmek (5), Alfabemizde bir harfin dokunuşu (2).

8 — Eza ve cefa (6), Gümüş (3).

9 — Soymak fiilinin failî (2), Tersi müsamaha (2).

10 — İpi elimizde kâğıddan mamul kuş (7), 30 gün (2).

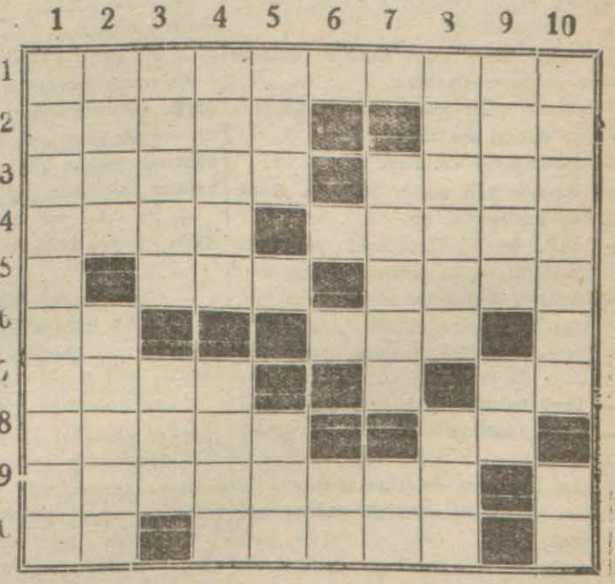

«Son Posta»nın tarihi tefrikası: 40

PATRONA HALİL

— Bir kadın gördük. [Sesini az yükseltti] Nim üryan idi yoldaşım. Bir yatağa uzanmış, hareketsiz yatmakta idi!

Kahveci Ali anlıyamadı:

— Eyüce düşün. Bu hanede başkaları dahi olduğu anlaşılır. Bunda vezir İbrahim Paşa yok. Ya dedüğün kadın az evvel pencereyi açup bakan dişlenek kösemen ile mi... demek istersin?

Muslu şaşırdı:

— Bilmem. Halilin nikâhlısını dahi tanımayız.

— Ya, gördüğün hatunun eşkâli nice idi?

— Ak yüzlü, gümrah saçlı [yutkundu] hilâl kaşlı ve levend boylu...

Ali cevab vermeden Muslunun kolunu tutarak ağaçlar altına çekti. Ayaklarının ucuna basa basa bahçeye girdikleri alçak duvar önüne geldiler. Duvarı öteye aşınca mezarlıkla bahçe arasındaki tozlu ve karanlık yola çıktılar.

Ali mırıldandı:

— Bunda bir kurd yeniği var.

Muslu başını salladı:

— Var yoldaşım.

Kahveci Ali sırtını füturlu füturlu bahçe duvarına dayadı:

— Halil aracı karıyı Kemerburgaza bırağup döndü mü dersin?

— Dönmüştür şimdiyedek.

— Öyleyse bizi gözler aslanım. Rami yolunda bekliyecek idi.

— Beli, levend Hamzanın arabasını dahi, sapaya çeküp bekliyecek idi.

Birdenbire irkildiler. İleride Topkapıdan vezir bahçesine götüren ana yol üzerinde bir binek arabası gürültüsü duydular. Alinin kalbi çarptı:

— Vezir bahçesi cephesinde bir araba!

— Beli, tariklâmdır, olabilür yoldaşım.

Susup başlarını önlerine eğdiler.

Araba gürültüsü uzaktaki yoldan hâlâ aksediyordu.

Mezarlık içinden kestirme Rami tarafına vurdular. Patrona Halil Zelihayı Kemerburgazdaki arkadaşı levend Hamzaya teslim ettikten sonra, iki atlı talikasını alıp gelecek, orada bahçeler arasında Ali ile Musluyu bekliyecekti. Talikada levend Hamzanın on dört yaşındaki çocuğunu bekçi bırakarak vezir bahçesine dalacaklar, ne pahasına olursa olsun güzel Nigârı kartal pençesinden kurtarmağa çalışacaklardı.

Patrona aracı karıyı Kemerburgaza selâmetle götürmüş müydü? Yolda bir kaza belâya uğramışlar mıydı? Nihayet, levend Hamza oğlu ile talikasını vermiş miydi? Bu cihetleri ne Ali ne de Muslu bilmiyorlardı! Onlar, kendilerine düşen vazifeyi yapmışlar, Zelihanın yalan söyleyip söylemediğini anlamak için karanlıkta vezir bahçesindeki köşkü gözden geçirmişlerdi. Zeliha: «Köşkte Fatma hatundan başka kimseler yoktur. Vezir hepsini Sâdâbâda gönderdi. Erkek namına salt bekçi Arnavud Bayram vardır, o dahi bahçe methalindeki kulübesinden ayrılamaz, köşke girmek ana yasaktır!» demişti.

Ya, köşkteki oda penceresi açıldığı zaman gördükleri kösemen dişlenk kimdi? Ya, Muslunun gözlerile gördüğünü söylediği «nim üryan» güzel kadın? Son ra bu kadın neden bir yatak içinde upuzun yatıyordu?

Mezarlık içinde hem yürüyor, hem ayni şeyleri düşünüyorlardı. Muslu birdenbire durdu:

— Baka Ali, bu kaziye sarpa varsa gerek yoldaşım. Allah bilür, o aracı karı hilâf söyleyüp bizlere «al» eyledi.

Ali cevab vermeden başını eğdi, derin derin düşünüyordu. Muslu arkadaşından cevab alamayınca haklı söylediğine büsbütün inanan bir insan edasile Alinin kolunu yakaladı:

— Bu kârı zor baş ederiz yoldaşım. Anda «düşüp kalmak» ihtimali çok.

Ali öfkelendi:

— Anı sormadık. Yiğit vezir bahçesinde veya bir hendek kenarında «düşmüş» pak eder mi? Marifet «gövde düşmeden» masumcuğu halâs etmektir yoldaşım.

Muslu utandığı için kahveci Alinin çenesini okşadı:

— Muslu ürktü demen karındaşım. O manaya alman. Aşta bizim dahi kaşığımız var, elbet pilâvdan dönmezük!

Gülüştüler. Raminin alt başına geldikleri zaman durdular. Kararlaştırdıkları yol ağzı burasıydı. Köy evlerinde tektük ışıklar titreşiyor, sürekli köpek dalaşmaları işitiliyordu. Yol alargasındaki ahlat altına çekildiler.

Ne Patrona Halil vardı, ne de getireceği talika!

Alinin yüreğinde sıkıcı bir ezinti başlamıştı. Musluya doğru eğildi:

— Patrona gelmemiş!

Muslu etrafındaki kapkaranlık boşluğa göz gezdirdi:

— Beli, talika dahi yok.

İçlerini çektiler, iki birden bir ağaç altına çöküp bağdaştılar, palalarını sıyırarak dizleri üzerine aldılar. Gecenin göz sökmez bir karanlığı vardı. Üzerlerindeki ahlat yaprakları kıpırtısı ürkündü veren hışırtılara karışıyordu.

Ali kulağını toprağa koyup uzun uzun dinledikten sonra gülümseye gülümseye başını kaldırdı, Muslunun dizini dürttü:

— Iraktan ırağa teker sesleri gelir!

Muslu:

— Demen yoldaşım, diye sevinçle yerinden sıçradı. İkisi birden kulak verip dinlediler.

Sahi, bir araba gürültüsü vardı.

Yol boyuna koştular, arabanın hayli uzakta olduğu anlaşılıyordu. Beklememeğe, ilerlemeğe karar verdiler. Gelen Patrona Halil ile ileride muhakkak karşılaşacaklardı. (Arkası var)

SPOR

(Baş tarafı 3/1 de)

Müsabakaya en çok takımla iştirak edecek grupa ve yarışta derece alacak atletlere mükâfatlar verileceklerdir. Yarışa saat 11 de başlanacaktır.

Sarıyer Halkevinin koşu müsabakası

Sarıyer Halkevinin tertib ettiği mukavemet yarışı 5 kilometre olarak Pazar günü yapılacaktır. Saat 12 de başlıyacak olan bu müsabaka Sarıyer ile Tarabya arasında icra edilecektir. Derece alanlara madalye ve kupa verilecektir.

Erkek okullar voleybol maçları

Dün Beyoğlu Halkevi jimnastik salonunda yapılan Erkek Okulları voleybol maçları şöyle neticelenmiştir.

Erkek Öğ. O. Ticaret lisesini yenmiş, Vefa lisesi Yüce Ülkü lisesine mağlûb olmuştur.

Taksim lisesi de Şişli Terakki lisesine, Haydarpaşa lisesi de Boğaziçi lisesine mağlûb olmuştur.

Antalya Vilâyeti Orman Müdürlüğünden:

1. — Antalya Vilâyetinin Serik kazası dahilinde hududları şartnamede yazılı «Çaltı Beli» devlet ormanından 1541 metreküp çam ağacı bir sene içerisinde çıkarılmak üzere 24/2/942 tarihinden itibaren 20 gün müddetle ve kapalı zarf usulile satışa konulmuştur.

2 — Arttırma 16/3/942 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 15 de Antalya orman çevirge müdürlüğü binasında yapılacaktır.

3 — Çamın gayri mamul metreküpü 490 kuruştur.

4 — Muvakkat teminat 566 lira 32 kuruştur.

5 — Şartname ve mukavelename projeleri Ankarada Orman Umum Müdürlüğü ve Antalyada Orman Çevirge Müdürlüğünde görülebilir.

6 — Teklif mektublarının 16/3/942 günü saat 14 e kadar komisyon reisliğine verilmesi lâzımdır.

7 — İsteklilerin teminat mektubu ve Ticaret Odası vesikalarile birlikte muayyen gün ve saatte ihale komisyonuna müracaatları. «2972»

İzmir Nafia müdürlüğünden:

16427 lira 94 kuruş keşif bedeli üzerinden 20 gün müddetle kapalı eksiltmeye konmuş olan Dikili liman binası inşaatına istekli çıkmadığından mezkûr iş 5.3.942 tarihinden itibaren bir ay müddetle pazarlığa konulmuştur.

İsteklilerin 2490 sayılı yasa hükümlerine göre hazırlayacakları 1233 liralık muvakkat teminat ile ehliyet ve ticaret odası vesikasını hâmilen İzmir nafia müdürlüğünde müteşekkil komisyona baş vurmalar. «1228_3152»

Ankara Sıtma Mücadele Reisliğinden:

Sıtma mücadelesi küçük sıhhat memuru yetiştirilmek ve 9.3.942 de tedrisata başlanmak üzere açılacağı evvelce ilân edilen kursa kayıd ve kabul müddeti görülen lüzuma binaen ilân tarihinden itibaren 10 gün daha uzatılmış olup taliblerin nihayet 21.3.942 akşamına kadar reisliğimize müracaat etmeleri ve tedrisata 23 Mart 942 Pazartesi günü başlanacağı ilân olunur. «1739» «3249»

Son Postanın edebî tefrikası: 83

Küçük Hanımefendi

Nakleden: Muazzez Tahsin Berkand

İşte ben bu samimî mücadele içinde iken bir gün postacı bir telgraf getirdi. Kâğıdı büyük bir helecan ve endişe ile açtım:

«Şaziye hanım ağır hastadır. Sizi istiyor. Derhal gelmenizi rica ederim. Ekrem Baykal».

Kalbimi müthiş bir korku istilâ etti.

Ekrem kayınvalidemin kardeşidir. İsmini birçok kere işittiğim halde kendisile tanışmıyordum. Ancak, yeğenile aramızdaki garib vaziyetten onun da haberdar olduğunu ve beni gıyaben sevdiğini biliyordum.

Telgrafı niçin o yollamıştı? Büyükderede oturduğu halde ablasının başucuna Münir Beyden evvel mi gelmişti? Zannetmiyorum. Münir Bey Kadıköyünde oturduğu için annesine çok daha yakındı ve mutlaka herkesten evvel onun yanına koşmuştu.

O halde? O halde? Kayınvalidemin hayatı tehlikede idi ve Münir Bey ancak onunla meşgul olabiliyordu. Teferrüat kabilinden olan diğer işlerle dayısı uğraşmakta idi.

Bunları düşünürken bir yandan da giyiniyordum. Hayri efendiye araba vapurunun karşıya geçtiği saati sordurdum ve doğrudan doğruya otomobille gidersem Yakacığa çabuk varacağımı hesabladım. Bundan maada, otomobilin doktoru alıp götürmekte, Kadıköyüne çabuk gidip gelmekte de faydası dokunacaktı.

Yanıma bir çanta aldım, hemen yola çıktım. Helecandan kalbim kuvvetle çarpıyordu. Meğer kayınvalidemi tahminimden de çok seviyormuşum. Onun yanında iken, hattâ kocamı serbestçe tenkid ve müahaze edecek kadar tabiiliğimi muhafaza ediyordum.

Otomobil son süratile uçarken başımın içinde bimbir düşünce dolaşıyordu:

— Acaba çoktanberi mi hastadır? Çocukları etrafında mıdır? Acaba Ömere haber verdiler mi? Yakacığa varınca onu annesinin boşucunda mı bulacağım?

Bu son ihtimal bütün diğer düşüncelerime hâkim oluyor, bir düzüye zihnimi kurcalıyordu. Bu düşüncelerin tesirine kapılmamak için başka şeylerle meşgul olmağa çalışıyordum amma sabit bir fikir gibi daima ayni korku kalbimi sarıyordu: İhtiyar dayının imzasile gelen bu telgraf mutlaka beni Yakacığa çekmek için bir bahanedir. Orada, kocamın bütün ailesi bir arada iken bizi barıştırmağa kalkışacaklar, kayınvalidemin hastalığından istifade ederek hislerim üzerinde tazyik yapacaklar.

Bu düşünceler kalbimi öyle altüst ediyordu ki şoföre derhal geri dönmek emrini vermemek için kendimi güç tutuyordum.

Yakacığa vardığım zaman akşam karanlığı ağaçların üzerine sinmek üzere idi. Daha köşke tamamile yaklaşmadan, uzaktan evin bir kısım pencerelerinde ışık gördüm. Burası kayınvalidemin yatak ve oturma odaları idi. Kapalı perdelerin arkasında birkaç gölgenin gidip geldiğini gördüm ve tekrar boğazım tıkanır gibi oldu, göğsüm helecanlandı.

Köşkün kapısında otomobil durdu. Demir kapı kapalı idi. Korne sesine bahçıvanın oğlu koştu. Kapı açılır açılmaz da, arabanın manevra yapmasını bekliyemeden yere atladım, koşa koşa içeri girdim. Taşlıkta Nezaket kalfa, ellerini oğuşturarak bana doğru geldi. Bu Nezaket kalfa, Gelgeçzade ailesinin demirbaş eşyalarından biridir. Seksen yaşını geçtiği halde hâlâ bir heykel gibi dimdik duruyor, bir kaya parçası gibi bütün rüzgârlara ve fırtınalara, maddî ve manevî bütün eza ve cefalara tahammül ediyor. Kayınvalidem evlendiği zaman o yirmi beş yaşında imiş ve o zamandanberi, çıkan bütün kısmetleri reddederek ömrünü onun ve çocuklarının istirahatine vakfetmiş.

(Arkası var)

HAVACILIK

PLÂNÖR VE HARB

Belçika, Fransa muharebelerinde ve Giridin işgalinde plânörün oynadığı rol

Göklere yükselmek için insanın bünyesine en yugun ve ilk vasıta hiç şüphe yok ki plânördür.

Nasıl ki tarihte birçok insanlar kanatlanmak istemişler ve kısmen buna muvaffak olmuşlardır. Bugün de denebilir ki bütün dünya gençliğinin en büyük spor zevki plânör olmuştur.

Böylelikle bir sulh havası içinde sessizce süzülen plânörün bir gün harb ve bir ölüm makinesi olabileceğini kim düşünürdü? Bütün gençliğin bir uçurtma kadar ünsiyet peyda ettiği plânörün bir harb vasıtası olarak o gençliği kıracağını kim aklına getirirdi? İşte bugün plânör bir harb silâhı olmuş ve tecrübesini de vermiştir.

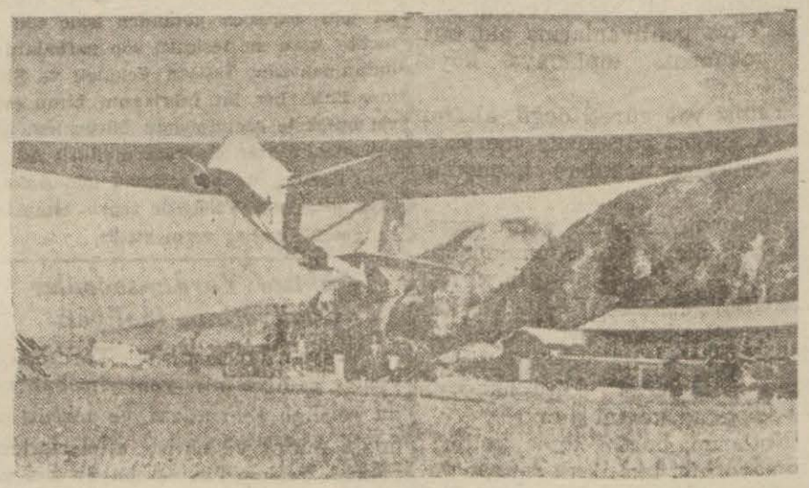

Bir Türk plânörü

Bu harb başladığındanberi tayyarenin çok şey hattâ her şey yaptığını gördük ve plânörün şu veya bu maksadlar için kullanılacağını duyduk. Fakat esaslı bir vazife aldığını içimizden pek azımız duymuştur. Almanların Belçika seferinde ileri yürüyüşünü mühim derecede sekteye uğratan ve mâni olan meşhur «EBENEMAEL» kalesi ilk olarak bu silâhın baskınına uğramış ve gene bu silâh vasıtasile Almanalr tarafında sukut ettirilmiştir.

Kalenin ummadığı bu baskın Almanlara mühim bir sevkulceyşi fayda temin etmiştir.

Bu orijinal silâhın ilk muvaffakiyeti Alman genel kurmayı tarafından gizli tutulmuştur. Bunun sebebi ilerde ondan daha mühim işler beklenmesi idi. Nitekim Fransa meydan muharebesinde de büyük hizmetler gören plânör Giritte en büyük imtihanını verdi. Bütün bu harekâtın cereyanı umumî bir mahremiyet için icra edilmiş ve bunun hakkında hiçbir tafsilât elde edilememiş, hiçbir harb muhabiri bundan bahsetmemiş, hiçbir resmî vesika neşredilememiş ve nakliye plânörünü gösteren hiçbir fotoğraf basılmamıştır. Biz yalnız şunu bilmeliyiz ki plânör bugünün bir harb silâhıdır, istikbal plânörden çok şey bekliyor.

Şu halde Almanyada doğan ve gene orada inkişaf eden plânörcülük bugünkü Alman hava kuvvetleri kadrosunun çekirdeğini teşkil etmiştir.

Versay muahedesinin hükümleri Almanyayı harb tayyaresi yapmak ve hava birlikleri teşkil etmekte birçok kayıd ve tahdidlere tâbi tutmasaydı belki plânörcülük bugünkü inkişafına mazhar olamazdı.

Harb her şeyden evvel muharibler den yüksek bedeni kabiliyet ister, daha doğrusu sporcu bir millet en iyi harb edebilen bir ordu çıkarabilir. Bunun en kuvvetli misalini bundan evvelki Rus - Fin harbinde Finlilerin gösterdikleri kahramanlık teşkil eder. Sporun her şubesi ordunun muhtelif sınıflarından beklenen kabiliyet ve mümareseyi temin eder. İşte bu spor şubelerinin en yenisi, yani yelken uçuşu ordudaki hava kuvvetlerinin elemanlarını yetiştirmeğe en elverişli olanıdır.

Her spor şubesinin yapılabilmesi ona elverişli bir yaş haddi ile mümkündür. Fakat plânörcülük buna lüzum göstermiyen ve her yaştaki insanları cezb ve meşgul edebilen bir spordur. Bugün plânörcülüğü çok ilerde olan milletlerde birçok resmî memurların hafta tatillerinde plânörlerle uçarak tatillerini zevkleştirdikleri nadir hallerden değildir.

Gene bu memeketlerde 11 yaşından itibaren gençliğin de seve seve yaptıkları spor plânörcülüktür.

Şu halde şimdiye kadar bir spor olarak yelken uçuşu bugün harbe hazırlık taliminden başka bir şey olmuştur.

Plânör motörlü tayyareye nazaran çok daha ucuza mal olur. Meraklı gençler tarafından bile yapılabilir. Sarfiyatı yok, az yer kaplar çok zevkli ve faydalı bir spordur. Almanyada çok geniş bir teşkilâta malik olan plânörcülük hava nezaretine ağlı resmî bir teşekküldür. Bu teşekkülün başında bir hava generali bulunmaktadır. Plânörcülük Almanyada hava ordusuna her devre binlerce hevesli genç pilot ve spesyalist vermektedir. Memleketimizde de yeniliğine nisbetle oldukça geniş bir hevesli gençlik grupunu meşgul eden plânörcülük gittikçe daha genişlemekte ve inkişaf etmektedir.

Bütün bu mütaleadan sonra plânörcülüğün okullarımızda askerlik dersleri meyanında amelî olarak gösterilmesi veya sene sonu askerlik kamplarında buna da bir yer ayrılması memleket müdafaası bakımından çok hayırlı olur kanaatindeyim.

Şimdi Eben - Emael kalesinin zaptında, Fransa muharebelerinde ve Gritin işgalinde çok büyük hizmetler etmiş olan plânörün nasıl kullanıldığını kabil olduğu kadar izaha çalışalım.

Nakliye plânörü techizatile bir mangayı taşır. İcabında içindekilerin çabuk boşaltılabilmeleri için her iki yandan açılan geniş kapaklar, kapıdan ziyade bölmeyi andırır. Bunlardan en az 3 ve en çok 4 tanesi bir nakliye veya tutunuşu fazla olan herhangi bir tayyare arkasına bağlanırlar.

Bağlanışları ya birbiri arkasına veya (daha ziyade kullanılan) ayni telden ayrılan tellere ve yan yana olur.

Arka arkaya olanlarda birinci plânörün, tayyareden uzaklığı 80 - 100 metre, diğerlerinin de araları 30 ar metre kadardır.

Yan yana olanlarsa, şekilde görüldüğü gibidir.

Nakliye tayyareleri, gruplar halinde ve orta irtifadan hedef mintaı-

(Devamı 6 ıncı sayfada)

Günün tayyareleri:

Uçan kaleler

Dünyanın en büyük ve en korkunç bombardıman tayyareleri

Günün tayyaresi bazan en yeni tip olmıyabilir fakat çok büyük iş yapmış ve yapmakta olan bir tayyare olabilir.

İşte bunlardan biri (Uçan kale) dir. Makassar boğazında 35-45 Japon gemisini denizin dibine indiren, Brest ve diğer birçok Alman üslerini güpe gündüz bombardımana giden bu tayyareden bahsetmek ve okuyucularımıza onu tanıtmak herhalde yerinde bir hareket olsa gerek.

«Uçan kale» ismi tayyareciliğin muhtemel inkişaflarının, ilhamile verilmiştir. Nitekim diğer bazı devletler «Hava gemisi», «Hava ejderi» isimli birçok tayyareler yaptıkları halde nedense bu isimler yayılmamış ve onlar kendi fabrika isim ve numarasile anılmışlardır. «Uçan kale» isminin bu kadar yayılmasına sebeb dünya durumudur.

«Uçan kale» dünyanın en müthiş bombardıman tayyarelerini yapan (Boeing Aireraft co.) fabrikası tarafından hava ordusuna hazırlanmıştır.

Bu fabrika uçan kaleleri 1935 senesinde prototip olarak çıkardı «Uçan kale» ismi büyüklüğüne, faz la süratine, hareket sırasının fazlalığına, çok bomba taşımasına ve çok silâhli olmasına atfen verilmiştir.

299 Modeli o zaman için Amerikan kara tayyarelerinin en büyüğü idi, fakat 1937 senesi Super - Fortrees Boeing (B. 15) tayyaresi bundan daha muazzam olarak meydana çıktı. Bu tayyarenin kanad boyu 45,70 metre ve tam ağırlığı da 35 tondur.

Bunu müteakıb çıkan (B. 17 B) ve (B. 17 C) evvelkinden daha mükemmel olmakla beraber ona aid bütün birincilikleri de kırdılar.

Bunlar 1939-1940 senelerinde seri halinde inşa ve tevzi edilmeğe başlandı.

Bu uçan kale tipleri Amerikaya 1939 senesinde 5 dünya rekoru kazandırdı. Bunlar sırasile: (B. 17 A) 5000 kilogram yük ile 1000 kilometre üzerinde dünya azami sürat rekoru (407, 717 kilometre saatte) gene ayni yük ile azamî irtifa rekoru (10,370 metre).

(B. 17 B.) New York - Los Anceles arasındaki mesafeyi yolcu taşıyarak en büyük süratle mehalesiz uçmak rekoru (saatte 427 kilometre).

«B. 15»: Azamî faydalı yük ile (14,135 kilogram) 2000 metreye çıkarmak, 267,610 kilometre vasatî süratle taşımak.

2000 kilo faydalı yük ile 5000 kilometreye gitmek.

Bu rakamlar da gösteriyor ki (Uçan kale) vazifenin cinsine göre 2000 - 5000 kilogram bombayı 2000-5000 kilometreye saatte 400 kilometre süratle götürüyor. Bu hesabla İngiltereden kalkacak bir (Uçan kale) Libyadaki harekâta iştirak edebilecek demektir.

Bu tayyarenin evsafına gelince onları da şöyle sıralayabiliriz:

Beheri 1200 beygir kuvvetinde -4- Wright cylones motörü ile mücehhez tamamen madenî inşaat, tam ağırlığı 22400 kilo. Taşıdığı faydalı yük mevcudu 10,900 kilo. Azamî sürat 431,210 kilometre. Amelî olarak çıktığı irtifa 8930 metre, mürettebatı, 7-9 kişi.

4267 metre irtifadan azamî seyir sıası 6751,800 kilometre beş aded ağır makineli tüfekle her tarafa karşı kuvvetle silâhlandırılmıştır. 4000 kilo bomba ile vazife görür.

H. U.

«Son Posta» nın spor tefrikası: 1

Kara Ahmet

Kara Ahmed aslen nerelidir?

Cihan pehlivanı Kara Ahmedi, tanımayan yoktur. O, garb ve şark spor tarihlerine geçmiş bir Türk babayiğitidir.

Kara Ahmed, Türk pehlivanlık tarihinin son mahsullerindendir. ondan sonra meydanda, yalnız Kızılcıklı Mahmudu görüyoruz.

Kara Ahmed, yalnız alaturka güreşlerde değil, alafranga güreşte de maharet ve kudretini göstermiş, dünyanın her çeşid milletlerine mensub başpehlivanlar içinden, seçilerek cihan pehlivanı olmuştur.

Cihan pehlivanı olmak kolay bir iş değildir. Bütün milletlerin seçme olarak ortaya koyduğu babayiğitleri birer birer mağlûb ederek meydana hâkim olmak gerektir. İşte Kara Ahmed, bütün bir cihanı mağlûb edip dünya başı olmuş ve Türk pehlivanlık ve spor tarihine ebedî bir şeref çelenği vazetmiştir.

Sırası geldiği zaman Kara Ahmedin cihan pehlivanlık müsabakaları menkıbelerini yazacağım.. Şimdi onun nasıl pehlivan olduğunu, alaturka güreş sahasında küçükten itibaren başpehlivanlığa kadar devam eden hatıralrına girelim.

✶

Kara Ahmedin, aslen nereli olduğu hakkında ihtilâflar vardır. Kimisi onun Lofçalı olduğunu, kimisi de Razgradlı veyahud ustası Hergeleci İbrahim pehlivanın köylerine yakın bir yerden ve, Deliormanlı olduğunu söylemektedirler.

Suyolcu Mehmed bey (pehlivan) babamıza itimad etmemiz lâzımdır. Çünkü bu, zat elyevm doksan altı yaşında bulunmakla beraber tâ, sultan Âziz devrinden bugüne kadar gelip geçen pehlivanlarımızla hemhal olarak yaşamış ve bizzat güreşmiştir.

Suyolcu Mehmed bey, Kara Ahmedin, Lofçalı olmayıp Deliormanlı olduğunu ve Hergelecinin köylerine yakın yerlerden olması melhuz bulunduğunu ileri sürüyor. Fakat köyünü tayin edemiyor...

Emekli albay ve, Kumkapı güreş klübü reisi olan Besim bey de Kara Ahmedin Lofçalı olduğunu iddia etmektedir.

Besim beye sordum:

— Suyolcu Mehmed bey, Kara Ahmedin ustası Hergeleci İbrahim pehlivanın köyüne yakın ve Deliormanlı olduğunu söylüyor... Siz ne dersiniz?

O, hatıralarını yokladı ve şu cevabı verdi:

— Zannetmiyorum. Fakat Mehmed bey daha iyi bilirler... Yalnız ben, Harbiye mektebinde tahsilde iken arkadaşlar, onun Lofçalı olduğunu söylerlerdi. Hattâ Lofçalı arkadaşlar daima övünürlerdi. Bu işidişime nazaran Kara Ahmedin Lofçalı olması gerektir.

Her ne hal ise, herhalde bu, yazılarımı okuyan ve Kara Ahmedin nereli olduğunu bilen bir okuyucumuz bu babda bizi tenvir etmiş olacaktır.

Netekim ben, meşhur Arnavud oğlunun kat'iyen Deliormanlı olmayıp Kastamonulu olduğunu iddia etmiş ve, bu suretle neşriyatta bulunmuştum. Başta birçok eski pehlivanlar bulunmak üzere, Arnavud oğlunun Kastamonulu olmadığını iddia ettilerdi.

Hatt, birçokları da Arnavudoğlunun, Arnavud olduğunu ileri sürerek ısrarda bulundular.

Fakat ben Arnavudlardan pehlivan çıkmadığını silâhşör falan çıktığını bildiğim için Arnavudoğlu lâkabı üzerinde tereddüdlere düşmiyerek iddiamda musır kalmıştım. Neden sonra bir okuyucumdan şu mektubu aldım:

«Arnavudoğlu, neşriyatınız ve iddianız veçhile aslen Kastamonuludur. Ve, Kastamonuya tâbi Kuyucak köyündendir... Oğlu, sultan Âziz devri başpehlivanlarından meşhur Arnavudoğlu Mustafadır.»

Dedikten sonra torunlarını, ailesini birer birer seceresile bildiriyordu. Arnavudoğlu, lâkabının da Yunanistan Yenişehrinde helvacılık yaparken pehlivanlığı dolayısile Arnavud beyleri ve ağaları tarafından himaye ve çiftliklerinde beslendiği ve güreşlere bu, Arnavud beyleri ve ağaları tarafından götürüldüğü cihetle lâkabının bu yolda kaldığı anlaşılmıştı. Asıl ismi Alidir. Ve sultan Azizin hem pehlivanlık ustasıdır, hem de baş pehlivanıdır...

Arnavudoğlu, sultan Azizin veliahdlığı zamanındanberi yanında olması onun sultan Abdülmecid devri başpehlivanlarından olduğunu tesbit etmiş bulunuyor.

Okuyucularıma şunu arzedeyim ki, bugünkü ihtiyar pehlivanlarımız bile geçmişler hakkındaki devirlere aid birçok güreşler görmüşler ve işitmişlerdir. Okumaları, yazmaları olmadığı cihetle hatıralarında kalanları sureta bize anlatmış bulunuyorlar.

Sonra bu ihtiyar pehlivanlarımızın anlattıkları birbirini tutmayor... Bazıları herhangi bir mesele üzerinde bir fikir yürütürse diğeri onu başka bir suretle tasvir ve tarif ettiğinden hakikatleri meydana çıkarmak güçleşiyor...

Benim, muvaffak olduğum ve, olmakta devam ettiğim bir cihet var ki, o da kırk seneye yakın bir zamandanberi saikai merakla durmadan not toplamaklığımdır. Kırk seneye yakındır önüme gelen eski pehlivanlardan ne biliyorlarsa not aldım ve, sakladım.

Bu, not toplamak merakım sırf nazarî bir alâkanın mahsulü değildir ve, bu, fikirle husul bulmuş bir merakın neticesi olmamıştır. Ben, yağ güreşine merak etmiş ve gençliğimde yağ güreşi yapmış olduğumdan bu, aşkın verdiği sa - ikle Türk pehlivanlarına aid tarihî malûmatı toplamaya koyuldum.

Yalnız yağ güreşi değil, alafranga ve serbest güreşe de merak edip senelerce mindere hizmetkâr oldum.

Notlarımı bir gün gelip neşredeceğimi hiç de düşünmemiştim. Ve, böyle bir devrin ve böyle bir alâkanın gelebileceğine kani değildim. Notlarımı sırf şahsî bir alâka ve merakın verdiği heyecanla toplıyarak kütüphanemin bir köşesine koymuştum.

Notlarımı bugün toplamış bulunmayorum, tam, kırk seneye yakındır ne işittim ise onları günü gününe yazarak dosyama koydum. Notlarıma mehaz olanların bir kısmı sağdırlar. Rahmeti rahmana kavuşanları çoktur. Allah onlara rahmet eylesin. (Arkası var)

İstanbul Fiat Mürakabe komisyonundan:

İlân No. su 149

145 numaralı ilâna ektir:

1 — Kırkılmış canlı hayvan satışlarında karamanın beher kilosuna 48, dağlıç ve kıvırcığın beher kilosuna 50 kuruş.

2 — Kırkılmamış canlı hayvan satışlarında karamanın beher kilosuna 50, dağlıç ve kıvırcığın beher kilosuna 52 kuruş fiyat tesbit edildiği.

3 — Toptan ve perakende et satışlarında 145 numaralı ilândaki fiyatların cari olduğu ilân olunur. (3266)

İstanbul Belediyesi İlânları

Taksim, Tozkoparan ve Beyazıd mıntakalarındaki cem'an 80 hektar sahasındaki kısımlara aid revizyon haritalarının tnzimi işi açık eksiltmeye konulmuştur. Tahmin bedeli 2400 lira ve ilk teminatı 180 liradır. Şartname Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 16/3/942 Pazartesi günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları ve şartname mucibince ibrazı lâzım gelen vesikalarile ihale günü muayyen saatte Dami Encümende bulunmaları. (2838)

Memleket haberleri

İzmitte ikinci kâğıd fabrikası bitmek üzere

Faaliyete geçilmesi için çalışmalar arttı

İzmit (Hususi) — İzmitteki ikinci kâğıd ve sellilöz fabrikalarının işlemiye açılması için aylardanberi büyük gayretler sarfedilmektedir. Bu ikinci fabrika için Sapanca gölünden isale edilmekte olan su tesisatı, son safhalarda bulunmaktadır. İktisad Vekâleti ve Sümer Bank her iki fabrikanın biran evvel harekete geçmesi için bütün hızı ile çalışmaktadırlar. Fabrika müdürü Adnan Bertloy da bu maksad için Ankaraya gitmiştir. Vekâletle temas etmekte ve gerekli izahat vermektedir.

Diğer taraftan çalışmakta olan birinci kâğıd fabrikasının hâm madde azlığı dolayısile makinelerinden birisinin işlemediği hakkında çıkan haber doğru değildir. Zira, fabrikanın kâğıd istihsal edecek hâm maddeleri vardır. Ve bunlar hâlen yurdumuzdan temin edilmektedir. Makinelerden birinin işlememesi, her sene mutad olan makine temizlemesinden ileri gelmektedir ki, şimdi karton makineleri temizlenmektedir. Bu bitince diğer makineler temizlenecektir.

Akhisar Yardımsevenler Cemiyetinin faaliyeti

Akhisar (Hususî) — Yardımsevenler cemiyetinin yeni intihabında reisliğe şehrimizin ve muhitimizin maruf ve nâfiz ailelerinden Selman Selimgil'in eşi bayan Selimgil seçilmiştir. Yeni reisn faaliyete başlamasile bir hafta zarfında dört yüz küsur lira toplanmıştır. Bu para, sabık heyetin bir senedenberi topladığı paranın iki mislidir. Bu faaliyet alâkalılarca takdirle karşılanmıştır.

Sındırgıda soğuklar hâlâ devam ediyor

Sındırgı (Hususi) — Burada havalar yağmurlu ve sisli gitmektedir, soğuk gene devam ediyor. Fakat eski şiddeti yoktur. Kasablar hemen bir aydır et kesmemekte, on onbeş yaşlarında sığır kesmekte ve 60 kuruşa satmaktadırlar. Odun bir merkeb yükü 80 ile 120 arasında satılmaktadır. Halbuki odunun geldiği mahal Sındırgıya bir iki saat mesafededir. Eskiden bu odunlar 25-30 kuruşa satılırdı. Mangal kömürünün kilosu 10 kuruşa gelmektedir.

Bigada hayvan fitaları gittikçe artıyor

Biğa (Hususi) — Burada şehrin eski durumuna göre, hayvan fiatları fevkalâde artmıştır. Normal zamanlarda 150 liraya satılan bir çift koşum öküzü, şimdi 600 liraya kadar ancak tedarik edilebilmektedir.

Geçenki hayvan pazarında bir kasablık mandanın fiatı 250 liraya kadardı. 20 kilolık bir koyunu, köylüler otuz liradan aşağı vermiyorlar. Geçen hafta pazara getirilen hindiler beşer liraya satılmıştır. Tavuklar, yüz ile yüz yirmi kuruş arasındadır.

Binek hayvanları nisbeten ucuzdur. Orta halli beygirler 70 liraya kadar satılıyor, maamafih, iyi cins beygirleri 150 liradan aşağı vermiyorlar. Köylüler, arkadan yetiştirdikleri damızlık dana ve develerini alakoyarak yaşlı hayvanlarını elden çıkarmakta, parasile tarla satın almaktadırlar.

Bigada köylülere yardım parası veriliyor

Biğa (Hususi) — Burada Ziraat Bankası tarafından köylülere yardım parası tevziine başlanmıştır. Herkesin ekilmiş mahsulü nisbetinde verilen bu para ile ziraat erbabı, yazlık tohumluğu, alatı zürraiyesini, noksanlaşan koşum hayvanlarını alıp tamamlamakta, fazla örün almıya gayret göstermektedir.

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Cavada muharebe devam ediyor mu?

Felemenk Hindistanı vali vekilinin sözleri

Melbourne, 11 (A.A.) — Şarkî Felemenk Hindistan Vali Vkili Van Mook bir mülâkat esnasında şu sözleri söylemiştir:

Benim bildiğime göre, Bandoeng'in doğusunda ve batısında ve doğu Cava'da savaşa devam edilmektedir. Daha başka adalar ve Sumatranın büyük bir kısmı el'an işgal edilmemiştir ve kıt'alar Bandoeng zaptedildiği takdirde bile savaşa devam için emir almışlardır.

Japonlar, umulduğundan çok daha büyük kuvvetler çıkarmışlardır. 130-130 gemi ile taşınan bu kuvvetler, büyük bir ihtimale 150.000 kişidir. Kıt'alar bütün sahil boyunca karaya çıkmışlardır. Beklenen müttefikler yardımının hakikaten ulaşan nisbeti küçük olduğu doğrudur Singapur'a tahsis edilen kıt'alar Cavaya gelmişler ise de çoğu iyi teçhiz edilmemişti. Bunların ekserisini tahliyeye muvaffak olduk.

Programımızın bilhassa tayyarelere aid olan kısmı, harbden evvel bitmemiştir. Ve aldığımız tayyareler, sipariş ettiklerimizden ve hattâ parasını verdiklerimizden bile azdı. Hava kuvvetleri efradından oldukça büyük bir kısmını tahliye ettik. Bunlardan bazıları daha fazla talim görmeğe muhtaçtırlar. Lüzumundan az talimin insanca ve malzemece kayıplar şeklinde verdiği neticeleri gördüm.

Baltık devletlerinin akibetleri

Berne 11 (A.A.) — Berlin, Moskova ve Anglo-Sakson devlet merkezleri, Baltık devletlerinin âkibetile meşguldürler. Hatırlardadır ki, Edenin Moskovaya yaptığı son vaziyetten sonra Sovyetler Birliğinin Baltık devletlerini Sovyet devletine ilhak talebinde bulunduğuna dair şayialar çıkmış ve bunlar hiç tekzib edilmemiş idi.

Journal de Ceneve'in Londra muhabirine göre, halen İngiliz hükûmetile Sovyet hükûmeti arasında Sovyetler Birliği tarafından istenen arazi hakkında devam etmekte olan müzakereler, o kadar ilerlemiştir ki neticelenmek üzeredir.

Tekaüt ve yetim maaşları

Ankara, 11 (A.A.) — Haber aldığımıza göre tekaüd ve yetim maaşları işlerinin geciktirilmemesi İngililerin mağdur olmamaları için âzamî kolaylık gösterilmesi ve bu gibi işlerin tercihan bitirilmesi; Maliye Vekilliğinden alâkalı makamara emredilmiştir.

Sıhhiye Vekilinin seyahati

Muğla 11 (A.A.) — Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekili doktor Hulûsi Alataş, dün beraberlerinde Parti bölge müfettişi ve Aydın mıntakası sıtma mücadele reisi olduğu halde yer sarsıntısından harab olan Muğlanın Bayır köyü ile yeniden yapılacak köy mahallelerini gezdikten sonra şehrimize gelmiştir. Vekil vilâyeti, kıtanlığı ziyaret etmiş, hastaneyi, cezaevini, çarşı ile pazar yerlerini gezmiş ve Aydına hareket etmiştir.

Bir Brezilya gemisi torpillendi

Nevyork 11 (A.A.) — Beş bin tonlâtoluk Kayhu Brezilya gemisi Pazar - Pazartesi gecesi Amerika kıyılarının 130 mil açığında torpillenmiştir. Mürettebattan 53 kişi ve 6 yolcu kaybolmuşlardır. Geri kalan 58 yolcu ve tayfadan ibaret kısım Amerika kıyısında bir noktaya çıkmşlardır.

Suriye müdafaa nazırı birdenbire öldü

Şam, 11 (A.A.) — Suriye millî müdafaa nazırı Abdülgaffar Elatraş Paşa birdenbire Şamda ölmüştür.

Riom mahkemesi

Blum, 40 saatlık iş haftasına bugün bile taraftarım, diyor

Riom 11 (A.A.) — Dün saat 15.40 da celse tekrar açıldığı vakit Blum, 4 Haziran 1936 tarihinde iktidar mevkiine geldiği zaman gördüğü vaziyeti hatırlatmıştır. Bir milyon grevci ve Fransanın dörtte üçündeki bütün fabrikalar işgal altında bulunuyordu. Mumaileyh cümhurreisinin kendisinden geç kalmaksızın iktidarı ele almasını rica ettiğini ve radyo ile bütün işçilere sosyal kanunların süratle tatbik mevkiine konulacağına dair bir hitabe irad etmesini istediğini söylemiştir.

Blum bundan sonra, patronların teşebbüsü ile müzakere edilen Matinyom anlaşmalarını hatırlatmıştır.

Demir sanayi işçi sendikasının fazla iş saatlerine muhalefetini hatırlatan Blum, patronların fena niyetlerini bellirten maruf tayyareci Kost'un bu mevzu etrafındaki şehadetini zikrederek 1936 de Matinyom anlaşmasındanberi patronların zihniyetinin değiştiğini ve patronların 40 saatlik iş haftası kanununu torpillemiye çalıştıklarını söylemiştir.

Mumaileyh şöyle demiştir:

Bugün bile 40 saatlik iş haftasının işsizliğin önüne geçecek ve medeniyet hareketinde yeni bir terakki merhalesi teşkil eyliyecek bir unsur olması itibarile muhafaza edilmesine taraftarım.

Bundan sonra reis Kaus, celseyi tatik etmiştir.

İngilizler Japon teşkilâtçılığının üstün olduğunu kabul ediyorlar

Ankara 11 (Radyo gazetesi) — Japonların Pasifikte ve Uzakdoğuda kazandıkları zaferler, Anglo-Saksonları yese düşürmemiş, bilâkis kendi mağlûbiyetlerinden ders almağa sevketmiştir.

İngilizler, kendi askerlerinin Japon askerlerinden hiç bir surette aşağı olmadıklarını ve hattâ harb kabiliyeti itibarile Japonlardan üstün olduklarını iddia, fakat Japon kumanda ve teşkilâtçılığın daha üstün olduğunu kabul etmektedirler.

Anglo-Saksonlar Japon zaferini şu sebeblere hamlediyorlar:

1 — Japonlar harbe çok daha iyi hazırlanmış ve kendi anayurdlarile bu yurda yakın sularda dövüşmüşlerdir.

2 — Japonlar ani baskın yapmışlardır.

3 — Japonların deniz, kara ve hava kuvvetleri arasında çok ahenkli bir işbirliği vardır.

4 — Japonlar, şimdiye kadar halkı kendilerine çok benzeyen memleketlerde çarpışmışlar ve çok yerlerde onların kıyafetine girmişlerdir.

Mısırda seçim mücadelesi

Ankara, 11 (Radyo gazetesi) — Suriye gazetelerinin Kahireden öğrendiklerine göre «Veft» e aleyhtar olan Sadist ve Ahrar partileri yeni seçimi baltalamak istiyorlar. Bu iki muhalif partinin reisleri Başvekil Nahas Paşaya birer mektub yazarak, örfî idarenin kaldırılmasını, gazetelerin serbestçe neşriyat yapabilmelerini istemiş ve Veft partisinin hükûmet teşkilâtı dışında bulunduğu sıradaki vaziyetini hatırlatarak, o vakit muhalif olduğu şeylere şimdi nasıl muvafakat ettiğini hayretle karşıladıklarını bildirmişlerdir.

Rusyada muharebe vaziyeti

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

sinde şiddetli muharebelerden sonra Kızılordunun 17 köyü geri aldığını bildirmektedir.

Gelen haberler Sovyet kuvvetlerinin Smolensk istikametinde şiddetle tazyika devam ettiklerini görüyor. Bu çevrede yapılan muharebelerde Almanlar insan ve malzeme bakımından ağır zayiata uğramaktadırı 9 Martta 84 top ve birçok esir alınmıştır. Diğer bir kesimde bir topçu düellosu esnasında 200 Alman yok edilmiştir.

Tebliğdeki, cenub batı cephesindeki çarpışmalar sonunda diğer dört köyün daha geri alındığını kaydetmektedir.

Hindistan istilâ tehlikesine maruz

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

deceğini, bu hususta Hintliler tarafından kendi aralarında ve Hint millî hayatının başlıca unsurlarınca kabul edilebilir bir anlaşma neticesinde bir ana yasa hazırlanacağını vadediyordu. Tabiatile, dokunulmazlar sınıfı da dahil olmak üzere bütün ekalliyetlerin himayesi taahhüdlerile Hind devletlerine karşı girişmiş oduğumuz taahhüdler ve nihayet Hind kıt'asının mukadderatile olan uzun ortaklığımızda doğan taahhüdlerin mahfuz kalması ve daha az ehemmiyetli bazı konuların halledimesi şarttır.

Hindistanın muhtariyete kavuşmasına yardım teşebbüsmüzün şartları hakkında hemen bir izahta bulunmayı düşünmüştük. Fakat böyle bir anda umumî demeç yapmanın iyilikten ziyade fenalik yapacağından korkuyoruz. Daha önce projemizin makul ve umumi bir derecede kabul edileceğine ve bu suretle vatanın müdafaası uğrunda Hindistanın bütün azim ve ruhunun bir araya gelmesini teşvik eyliyeceğine emin olmak istiyoruz. Hindistanın başlıca unsurları tarafından reddedilebilecek ve düşmanın Hind kapılarında bulunduğu bir anda şiddetli ana yasa münakaşaları ve kavgalar çıkarabilecek bir demeçte bulunmkla müşterk davaya fena hizmet etmiş oluruz.

Binaenaleyhğ mutabık kaldığımız ve bizim kanaatimizce adaleti ve nihaî bir hal sureti olan kararlarımızın hedefi bulacağına Hindistanda şahsî istişarelerle kanaat getirmesi için oraya harb kabinesi âzasından birini göndermek fikrindeyiz.

Mühür Nazırı ve Avam Kamarası lideri Sir Stafford Cripps bu vazifeyi kendi isteğile üzerine almaktadır.

Hürriyet uğrundaki dünya harbinde Hindistanın büyük bir vazifesi olduğunu ve tek başına bunca zamandır çarpışan kahraman Çin milletine arkadaşça ve samimi olarek yardım elini uzatması gerektiğini hatırlayalım.

Sir Stafford Cripps, münasib zamanda ve gereken işler yapılır yapılmaz yola çıkacaktır. Bu vazifesinde parlâmentonun temennileri onunla beraberdir. üzerine aldığı yükü daha ziyade ağırlaştırabilecek veya iyi bir netice ihtimallerini azaltacak hiç bir söz ne burada, ne de Hindistanda söylenmiyecektir.

Sir Stafford Cripps burada yokken, Avam Kamarası liderliği vazifesini hariciye nazırı Eden yapacaktır.

Avam Kamarasında

Londra 11 (A.A.) — Çörçil Avam Kamarasında Hindiştan meselesine dair bir demeçte bulunmuştur. Bu demeçin esas hatları bugün neşredilen ve İngiliz hükûmetinin anayasa teklifleri üzerinde Hindlilerin muvafakatını almak üzere Sir Stafford Cripps'in Hindistana gönderileceğine dair olan resmi demeçle mutabıktır.

Muhafazakâr O'Neil, Cripps'in Hindistanda halk efkârını temsil eden bütün partilerle ve bu arada Hindistandaki devletlerin mümessilleri ile temasa girip girmiyeceğini sormuştur.

Çörçil şu cevabı vermiştir:

Evet, Sir Cripps'i vazifesini yapmakta tamamen serbest bırakıyorum.

Liberallerden Percy Harris demiştir ki:

Meclisin büyük ekseriyeti Sir Cripps'e büyük vazifesinde muvaffakiyet temenni ediyor. Kendisinin içimizden büyük bir ekseriyetin itimadına mazhar bulunduğunu zannediyorum.

Hindistan Umumî Valisinin beyannamesi

Delhi 11 A.A.) — Hindistan umumi valisi halka hitaben neşrettiği bir beyannamede şöyle demektedir:

Gelecek haftalar içinde milli harb cephesine iştirake davet edileceksiniz. Üstünde yaşadığımız araziyi büyük bir tehlike tehdid ediyor. Harekete geçmeğe teker teker hepiniz davetlisiniz. Düşman sulh içinde yaşıyan memleketlerde yaptığı mezalim ile ne kadar barbar ve merhametsiz olduğunu göstermiştir. Ona karşı saflarımızı sıklaştırmız. Biz Çine, Rusyaya, Amerikaya, İngiltereye ve daha yirmi kadar millete şâmil olan bir ittifaka dahiliz. Hindistanda hepimiz memlekete ve arkadaşlarımıza lâyık olduğumuzu göstermeliyiz. Zafer o zaman süratle ve muhakkak olarak gelecektir.

Japonların hareketi

Saygon 11 A.A.) — Cavadaki Japon muvaffakiyeti Tokyoda büyük bir sevinçle karşılanmıştır. Japonlar, Anglo-Sakson kuvvetlerine kesin muharebesi vermiye hazırlanmaktadırlar.

Dün bir demeçte bulunan Tümgenerai Sato şöyle demiştir:

Şimdiye kadar kazanılan mevziler, İtalyan ve Alman işbirliği ile yapılacak yeni Japon taarruzlarına birer üs teşkil etmek üzere tahkim edilmelidir. Japon, Alman ve İtalyan kuvvetleri pek yakında Hind denizinde birbirlerile birleşeceklerdir.

Askeri müşahidler Hindistana karşı yapılacak tehdidin bilhassa, Rangoonun Hind Okyanusu doğusundaki bütün kesim üzerinde Japon kontrolüna müsaid olması itibarile, denizden yapılacağını tahmin etmektedirler.

Bunlar, Japon başvekili General Tojo'nun, Hind birliği hareketine Japon hükûmetinin tam bir müzaheret göstereceği hakkındaki demecine dayanarak, Tokyonun her şeyden evvel siyasi bir taarruza geçeceği mütalaasındadırlar.

Ruzveltin bir mesajı

"Harb yalnız hücumla kazanılmaz. Bu, zamana mütevakkıftır,,

Vaşington, 11 (A.A.) — M. Ruzvelt, ödünç ve kira programının ilk tatbik senesini tahlil eden bir mesajda, Birleşik milletlerin «Mihverin kalbgâhına tevcih etmeleri gereken taarruzu» kongreye izah etmiş ve «Bu taarruz elimizde mevcud bütün kuvvetle yapılacaktır.» demiştir.

Ruzvelt; rapora bağlı bir mektubda şöyle diyor:

Harb yalnız düşmanla temas ve düşmana hücumla kazanılmaz. Bu, zamana mütevakkıftır. Çünkü Birleşik milletlerin daha fazla malzeme ye ve taşıma vasıtalarına ihtiyacı vardır. Muvaffakıyet, mağlûbiyetler ve kayıplar pahasına mal olacaktır. Ödünç ve kira; öyle bir esaslı makanizmadır ki, bunun sayesinde Birleşik milletler bütün kaynaklarını bir araya getiriyorlar. Bundan bir sene evvel ilk ödünç ve kira kanunu projesinin imzasındanberi ödünç ve kira programının muamelelerine dair olan bir raporda ödünç ve kira kanunu mucibince yapılan yardımın topyekûn 2 milyar 570.452.441 doları bulduğu görülmektedir. Bu rakamda yalnız top, tank ve tayyare gibi askerî eşya değil, iptidaî maddeler, makineler, gıda maddeleri ve gemiler de vardır.

Denizlerde

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

ile albay Knoks ve Amiral King ve Heart arasında yapılan görüşmelerin gayesi tekrar teşkilâtlandırılmış olan donanmanın harekete geçirilmesi olduğu söylenmektedir.

Batırılan İngiliz denizaltıları

Roma 11 (A.A.) — İtalyan orduları umumi karargâhının 648 numaralı tebliği:

Keşif faaliyetinde bulunan düşman unsurları Mekili bölgesinde keşif kollarımızla çarpışmışlar ve ağır zayiatla kaçmak zorunda kalmışlardır.

San Martino ve Solferino muhriblerimizden her biri ayrı ayrı yerlerde bir günde birer düşman denizaltısı batırmışlardır. Son 4 hafta içinde İngilizler bu suretle Akdenizde muhakkak olarak 6 denizaltı kaybetmiş oluyorlar.

Birleşik Amerika sahilleri uzunluğunda faaliyette bulunan denizaltılarımız 25500 tonluk düşman gemisi batırmışlardır. Bu hafta içinde bu bölgede 5700 tonluk gemi batırılmıştır.

Batırılan Japon gemileri

Canberra 11 (A.A.) — Avustralya tebliği:

Salamaua'da düşman gemilerine karşı yapılan akın hakkındaki yeni tafsilât, 4 geminin yanar bir halde, 2 geminin batar vaziyette bırakıldığını ve diğer bir geminin de karaya oturmuş gerisi suya gömülü terkedildiğini göstermektedir. Yanan gemilerden birinin çok büyük bir taşıt olduğu söyleniyor. Diğer bir gemiye çok iri çapta bombalar doğrudan doğruya isabet etmiş ve 6 isabet kaydedilmiştir.

Düşmanın en az 8000 tonilâtoluk bir gemisi batmıştır. 5 Japon avcı tayyaresi püskürtülmüştür.

Hasara uğrayan İngiliz gemileri

Ankara 11 (Radyo gazetesi) — Alman istihbarat bürosunun İspanyadan aldığı bir habere göre bir İngiliz tayyare gemisile bir kruvazör ve müteaddid muhribler; dün Cebelüttarığa gelmişlerdir.

Bu gemilerin hepsi de hasara uğramışlardır.

SIYASET ALEMİNDE

Uzakşark harbi merakı bir roman tefrikasını andırmıya başladı

Uzakşark gazetelerde tefrika halinde neşredilen merakli romanları andırmıya başladı.

Öyle bir roman ki temel vak'ası tektir, fakat tek vak'a etrafında düzünelerce entrika tertib edilmiştir. Muharrir bugün bu entrikalardan bir tanesini anlatmıya başlar, sanırsınız ki sonunu yarın söyliyecektir, fakat yarın muharririn bu entrikayı bir kenara bırakarak bir başkasını anlatmıya koyulmus olduğunu görürsünüz. İçinizde bir merak uyanmıştır, ne oldu, ne olacak? derseniz.

Evet ne oldu?

İşte iki hafta var ki, Londradan gelen bir telgraf haberi bize içeri Çinden Birmanyaya doğru yardımcı Çin kuvvetlerinin sel halinde akmıya başladıklarını haber vermişti, gene Londradan çekilen bir başka telgrafta Çin kuvvetlerinin Siyama girdikleri, Japonları arkadan vurdukları, şiddetli bir çarpışmanın devam etmekte olduğu anlatılmıştı.

Bu arada da Çun King liderinin Hindistana gittiğini, Hind efsanelerini andıran muhteşem bir kabule mazhar olduğunu, Hind liderlerile konuştuğunu, nihayet Hindlilere ve İngilizlere iki başlı bir tavsiyede bulunarak memleketine döndüğünü işitmiştik.

Hindlilerden bütün kuvvetlerile İngilizlere yardım etmelerini, İngilizlerden de Hindlilerin milli emellerini yerine getirmelerini istediğini duymuştuk. Bir yabancı devlet şefi tarafından gelmesi bakımından iç memleket işlerine karışmak şeklinde telâkki edilerek normal zamanlarda hiddeti mucib olabilecek olan bu tavsiyenin bu harb durumunda İngilizlerce yumuşak karşılandığını dinlemiştik.

Fakat sonra ne oldu?

Sel halinde akan, Siyama sarkan, Japonu arkadan vuran Çin kuvvetleri bu iki hafta içinde ne oldular, İki başlı tavsiye filiyatta ne netice verdi, bilmiyoruz.

Tefrika romanının bu bahsi bu noktada kesilmiş, az evvel okuduğumuz fasla merak veren bir başka fasıl açılmıştır.

Bu fasılda öğreniyoruz ki, Japon ordusu önünde veya arkasından geldiği söylenen Çin seline aldırmıyarak yoluna devam etmiş, ve nihayet nice zamandanberi başlıca hedef addettiği Rangon şehrine girmiştir.

Artık tahmin edilebilir ki, Japon ordusu başlıca hedefini ele geçirmekle Birmanya seferini bitmiş farzedecek ve tıpkı cenubî Çini işgal ettikten sonra duraak yaptığı gibi, burada da ilerlemiye nihayet vererek kazancını sağlamıya çalışacaktır. Ve gene tahmin edilebilir ki bu bahiste Japonyanın iki hedefi olabilir, birincisi ötedenberi istikbâl istiyen Birmanyayı kendi çevresinde teşkilâtlandırarak bu vasıta ile Hindistanın içerilerine tesir yapmıya çalışmak, ikinci hedef te Çunking Çinin dış memleket ile mavasalasının kesilmiş olmasından istifade ederek Mareşal Çan-Kay-Şeki bir Asyalı gibi düşünmiye sevk etmektir.

Japonyanın bu hedeflerine varıp varmıyacağını tefrikanın sonuna doğru öğreneceğiz. Daha evvel merakı mucib olan bir noktayı kaydedelim:

Mareşal Şan-Kay-Şekin Hindistan ziyaretinden sonra düşüncelerinde bir değişiklik olup olmadığı filiyat ile görülmediği gibi, Japonya ile Mareşal Şan-Kay-Şek arasında bir aracılık yapmayı üzerine almış olan Siyam Başvekilinin aradan geçen müddet zarfında ne yapmış olduğu da anlaşılmamıştır. Diğer taraftan İngilterenin Hindistanı memnun etmek bahsinde Çin liderinin tavsiyelerini ne dereceye kadar dinliyebileceği de elân belli sizdir.

Roman devam ediyor. ★★

Fransız - Amerikan münasebetleri gittikçe gerginleşiyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

ya yiyecek vesair iptidai maddeler gönderilmesini menetmiştir. Vişi hukûmeti Birleşik Amerika tarafından sorulan suallere müsbet cevablar verecek bir vaziyete gelinceye kadar hiç bir şey gönderilmiyecektir. Fransız - Amerikan münasebetleri gittikçe gerginleşmektedir. Paris fabrikalarına yapılan bombardımanların ve Suriye istiklâlinin Amerika tarafından tanınması meselesi bu gerginliği artıracaktır. Birleşik Amerika ile Vişi arasındaki münasebetler ve Suriyede Suriye mandasından doğan Amerikan hakları meselesini serbest Fransanın askeri şefleri ile münakaşa etmek hususunda raslanan müşkülât dolayısile Amerika Eylül 1941 de bu istiklâli tanımamıştır.

Şimdi Vişi hükûmeti üzerindeki tesirleri ne olursa olsun Vaşingtonun bu hususta bir karar vermekte gecikmiyeceğine inanmak için ciddi sebebler vardır. Bazı müşahidler birkaç ay içinde Suriyenin başlıca harekât sahalarından biri olabileceğine inanmaktadırlar.

Vichy 11 (A.A.) — Salâhiyetli mahfellerde bildirildiğine göre, Amiral Darlan gelen Fransız harb gemilerini teftiş etmek üzere yakında Toulona gidecektir.

Madagaskar hakkında teminat

Vaşingtan, 11 (A.A.) — M. Sümner Welles, Birleşik Amerika hükûmetinin Fransız hükûmetinden Madagaskar hakkında kat'î teminat aldığını söylemiştir.

KADIKÖY
OPERA Sinemasında
Münir Nureddin
KONSERİ
16 Mart Pazartesi günü

Yarın matinelerden itibaren
TAKSİM SİNEMASINDA
Bütün seyircileri, heyecanlandıracak fevkalâde maceralar her sahnesi bir zevk menbaı olan muhteşem ve kuvvetli bir mevzu...
ATEŞ KOŞUSU
Şahesri başladı: Baş rollerde:
Sinemanın en büyük ve meşhur yıldızları:
FRACHOT TONE - MİSHA ...AUER
WARREN WILLAM - PEGGY MORAN

SARAY SİNEMASINDA
ALİCE FAYE ve BETTY GRABBLE
tarafından harikulâde bir tarzda yaratılan
HALLO! BROADWAY...
Güzel ve nefis şarkılarla dolu Müzikli Filminin
3 NCÜ ZAFER HAFTASI BUGÜN BAŞLIYOR.
AMERİKA, I LOVE YOU ve BABY, MOONLİGHT Bay Şarkıları Herkesin ağzında dolaşmaktadır.

GRİPİN

BAŞ - DİŞ - GRİP - NEZLE - KIRIKLIK - SOĞUK ALGINLIĞI - ROMATİZMA - NEVRALJİ

Ve Bütün Ağrıları Derhal Keser, İsim ve Markaya Dikkat. *GRİPİN* Yerine Başka Bir Marka Verirlerse Şiddetle Reddediniz.

San'ate dair: Tevfik Fikret

(Baş tarafı 3/1 de)

Şairin en son tekâmül merhalesini, hiç şüphe etmeksizin, «Sis» manzumesi olarak kaydedeceğim. Bunda san'atile beraber maneviyetinin siyahlıkları da en yüksek mertebesini bulmuştur. Onun içindir ki «Sis» bediası bugünün nesli tarafından anlaşılmayacak kadar kelime yığınlarile mahmul olmasına rağmen, Türk edebiyatının hiç ölmeyecek ve yıkılmayacak bir abidesi resanetile kalacaktır.

Fikret bugünün ve gelecek zamanın her eserinden ziyade «Sis» şairi sıfatile yaşamakta devam edecektir.

★

Yaşı ilerledikçe ve yaşile beraber hırçınlığı, titizliği arttıkça, son derece nazik olmakla beraber, etrafındakileri inciten dikenleri oldu. İlkönce Ahmed Reşidle Ali Ekremi darıltı, daha sonra vefat eden kız kardeşinin zevci Refik Beye müthiş bir manzume ile hücum etti; onu zulmile, kahrile karısının katlli telâkki ediyordu. Refik Bey Ahmed Hikmetin büyük kardeşi id, bu hücuma karşı o da müdafaa etti, Fikretle arası bir daha düzelemeyecek surette açıldı.

Bana gelince, aramızda dargınlığa sebeb olacak bir vak'a geçmedi, yalnız bir gün...

Ben henüz mabeyin başkâtibliğine tayin edilmiştim, Istablâmirenin daha tanzimine vakit bulunamamış karışık bir zamanıydı. Köhne bir araba ile köprüden geçiyordum, birden köprünün Boğaziçi iskelelerine inen merdiveninin yanında Fikrete gözüm ilişti. Yan durmuş ve gözlerini bana dikmişti; başını sallıyarak, simasına mümkün olan sitem ve itab manasını koyarak: «Sende mi?» demek istiyordu.

Bunu anlamamak mümkün değildi. O meşrutiyeti müteakib birer mevki tutan refiklerine adeta kendisine hıyanet etmişlercesine kışın ile bakar ve söylerdi. Hüseyin Cahid de meb'us olunca, onu herkesten ziyade severken, herkesten ziyade gücenmiş ve dargınlığını göstermişti.

Arabadan atlamak, onu yakalamak arzusile davrandım; buna vakit kalmadı, benden kaçmak, bir istizaha imkân bırakmamak için merdivenden aşağı seğirtti.

Ondan sonra karşı karşıya gelmedik. Bunu kıskançlığa hamletmek yanlış olur. İstibdad zamanında mevki tutanlara o idarenin adamları nazarile bakarak kinlenir, meşrutiyet zamanında da bir yere tutunanlara fırsattan istifade etmişler diye kızardı; kıskançlık değil yalnız fıtratının bir hamlesinden ibaret...

Onu en son ölüm yatağında gördüm. Aşiyane gittim. Artık hayata avdet edeceğine ihtimal kalmamıştı. Daracık merdiveninden küçük yatak odasına çıktım. Yan yatmıştı. Ben ayakta, uzun uzun biribirimize baktık. Balmumundan dökülmüş kadar sapsarı simasında, ferl uçmuş gözlerinde hiçbir teessür ifadesi sezmedim. Böyle bakışırken o ne düşündü, bilinemez, belki umduklarının hiç birisinin hakikat olduğunu göremeks'zin hayattan ayrılmak üzere bulunduğuna derin bir acı... Ben ne düşündüm? Bunu tek bir cümle ile ifade etmek mümkündür:

— Ne yazık!. Ne yazık!.. Hem kendisine he mmilletine müfid olmak için tamamile mücehhez iken kendi kendisini bedbinliğine kurban ederek gidiyor; diyordum ve aramızda tek bir kelime söylenmeden hıçkıra hıçkıra ağlamamak için kaçtım.

H. Z. Uşaklıgil

Havacılık: Plânör ve harb

(Baştarafı sayfa 4/1 de)

kasına yaklaşmadan plânörler ayrılır ve hedef üzerinden geçmeden dönerler. Plânörler ise ayrı ayrı süzülerek ve rehber tayyaresinin atmış olduğu dumanlı bombalar mıntakasına inerler. Yere inen plânörün artık hiçbir kıymeti olmıyacağından icabında tahrib bile edilir.

Derhal toplanan mangalar icab eden yerlere sevkedilirler. Vasatî olarak 20 nakliye tayyaresinin çektiği plânörlerle bir piyade taburu nakli mümkün olmaktadır. Bu nakil keyfiyeti tayyareden daha iktısadî ve daha sessizcedir.

Kıt'a naklinden başka plânörlerle harb malzemesi de taşınmaktadır. Bu meyanda toplar, makineli tüfekler, motosikletler, bisikletler ve buna benzer birçok harb silâh ve vasıtaları yalnız bir pilotu bulunan plânörlerle taşınırlar.

Denebilir ki bir topun plânörle nakli şöyle tasavvur edilebilir: Kapalı bir şekilde ambalajı yapılan bir top, ambalajına kanatlar takılmış bir uçurtma gibi çekilerek uçuyor, yani, şu demek oluyor ki; top plânöre uydurulmuyor, plânör top nakline göre imal ediliyor. İşte birçok muharib devletler bu şekilde plânörü kullanmışlardır ve kullanıyorlar.

Meselâ: Akdenizde İngiliz deniz hâkimiyeti sebebile Libyaya deniz yolile ikmal imkânın güçlüğü dolayısile bu ikmali hava yolile ve plânörlerle yapmaktadırlar. Ve gene bu maksadla İtalyada bir askerî plânör cülük mektebi açılarak faaliyete geçilmiştir. Plânörle nakliyatın ve ikmalin faydalarını ve mahzurlarını şöylece icmal edersek mahzurlarına karşı faydalarının çok daha müsaid görünerek bu yeni harb silâhının ilerde çok daha geniş bir ölçüde kullanılacağı tahminlerini yürütebiliriz.

Faydaları: Harb sanayiinin en lüzumlu harb silâhlarını yapmakla meşgul bulunduğu sırada bu sanayii meşgul etmeden imal edilir.

Tayyarenin, en pahalı ve iptidaî maddelere ihtiyaç gösteren kısmı motör ve teferrüatıdır. Plânörde bu na ihtiyaç yoktur. İmali çok seridir.

Süratsizliği dolayısile en küçük tarlalara bile inebilir ve inişte vukua gelecek bir kaza da motörlü tayyare ye nazaran çok hafif olur, çeken tayyare kazaya uğrarsa bile plânör arızasız inebilir.

Mahzurları ise şunlardır:

Süratsiz uçulduğu için isabeti kolay bir hedef teşkil eder. Fakat bu nakliyatın gece veya nisbeten hâli arazi üzerinden yapılması bu mahzuru da bertaraf eder.

H. U.

İstanbul borsası

11/3/942 açılış - kapanış fiatları

Çekler		Açılış ve kapanış
Londra	1 Sterlin	5.24
New-York	100 Dolar	132.20
Madrid	100 Peçeta	12.9375
Stokholm	100 İsveç Kr.	31.16
Bir altın lira		32.50
24 ayarlık bir gram külçe altın		450
Esham ve Tahvilât		
Sivas - Erzurum 1		19.55
Sivas - Erzurum 2-7		19.60
% 7 942 Demiryolu 2		19.30
Anadolu Demiryolu I ve II		52.50
Anadolu Demiryolu % 60		29.50
Merkez Bankası		172.75
İş Bankası hâmiline		14.50

Son Posta Matbaası:

Neşriyat Müdürü: Cihad Baban
SAHİBİ: A. Ekrem USAKLIGİL

Bronşitlere KATRAN HAKKI EKREM

Dedikodusu gittikçe büyüyen dava

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Ancak aradan bir müddet geçtikten sonra bu münasebet inkıtaa uğramış, Bay Cemalettin de dokuzuncu hukuk mahkemesine müracaat ederek Bayan Belkise aldığı bu kıymetli eşyaların aynen iadesi veya bedellerinin kendisinden tahsili yolunda bir dava açmıştır. Davacı zat iddiasını isbat için şehrimizin tanınmış şahsiyetlerinden birkaç kişiyi ve bu arada muharrir Celâlettin Ezineyi de şahid olarak göstermiştir.

Hâdisenin adli safhası bu durumda duradursun, meseleyi Bayan Belkisin ağzından dinlemek cidden enteresan olacaktı.

Bu maksadla dün Bayan Belkisi Sürp Agoptaki apartımanında ziyaret ettim. Çok sinirli görünüyordu. Hâdise etrafındaki malûmatını rica ettiğim zaman büsbütün heyecanlandı:

«— Bilmem neden bu mesele bu derece izam ediliyor.. dedi. Halbuki hâdise bir kürkün iadesi lâzım gelip gelmiyeceği meselesinden ibarettir.»

«— O halde hâdisenin esasını sizden dinliyelim?»

Bayan Belkis:

«— Hay, hay söyliyeyim efendim..» diyerek anlatmağa başladı:

«— Cemalettin namında bir zat evlenmek üzere taşradan İstanbula gelmiş.. Bir tesadüfle onunla tanışmış bulunuyorduk. Benimle evlenmek fikrinde imiş.. Bir gün meseleyi bana açtı. Karakterlerimiz, daha doğrusu hislerimiz birbirine uymayordu. Bu sebeble kendisinin teklifini kabul etmedim. Bu kat'i cevabıma rağmen bu zat peşimde koşuyor, mütemadiyen beni iknaa çalışıyordu. Nihayet geçen sene, yani 1941 yılbaşında bana hediye olarak astarağan bir takım kürk parçaları getirdi. Ben bu hediyeyi kabul etmek istemedim. Kabul ettiğim takdirde bunun bir cevabı muvafakat telâkki edileceğini düşünüyordum.

Fakat Cemalettin ısrar etti. Bu hediyenin nişanla veya evlenmekle hiç bir alâkası olamıyacağını, sadece bir dostluk nişanesinden ibaret bulunduğunu söyledi. Ben de bir nezaket eseri olarak bu hediyeyi reddetmedim tabii...

İşte mesele budur. Gazetelerin yazdığı gibi ortada ne mücevher var, ne de başka şey...

Hem zaten bu tanışmamız da iki ay kadar devam etmiş ve hiç bir zaman bir samimiyet ifade eylememiştir.

Halbuki aradan bir sene geçiyor ve bu zat bu kürk parçalarını bir nişan hediyesi olarak verdiğini iddia ediyor.. Adalet tezahür edecektir, tabii. Fakat beni müteessir eden bu yoldaki neşriyatta ifrata varılmış ve hususiyete girilmiş olmasıdır...

Hele Benli Belkis tâbiri her halde bir kadını üzecek mahiyette bir tavsiftir. Bilhassa tavzihini rica ettiğim bu noktayı bir meslekdaşınızın kale almıyarak hâlâ bu tabirde devam etmesini maalesef nazik bir hareket telâkki edememekteyim.»

F. Öner

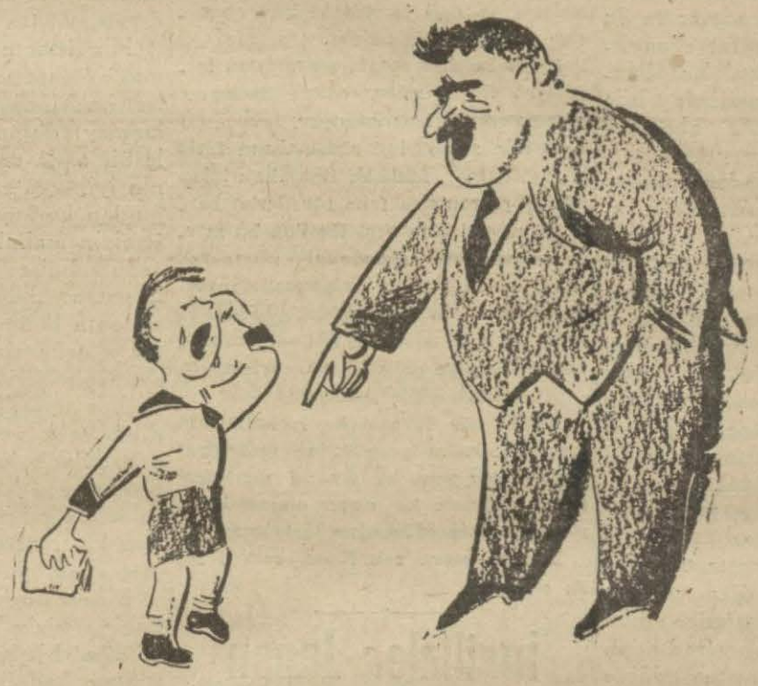

Bu ışıkla gözlerini bozuyorsun..!

Peki amma, çocuk ne vakit okusun?
Onu bu zevkinden alıkoymamak ve ışığınıza dikkat etmek daha iyi olur,
Nasıl?
Eski ampullarınızı TUNGSRAM lâmbalarile değiştirerek, Bu lâmbaların iki faydası vardır: Güneş gibi beyaz ışıkları gözleri yormaz ve cereyanı da hissolunacak kadar tasarruf ederler.

SÜMER BANK

Gemlik Sungipek Fabrikasından:

Fabrikamızın, günde azamî:

20 Kg. Koyun veya sığır eti
60 „ Kaynamış süt

Sarfiyatı üzerinden, altı aylık ihtiyacı açık eksiltme ile talibine ihale edilecektir. Şartname isteyenlere Fabrika Müdürlüğünden parasız olarak verilir. İhale 30.Mart.1942 Pazartesi günü saat 16 da Gemlik Sungipek Fabrikasında yapılacaktır.

İstanbul Fiat Mürakabe Komisyonundan:

İlân No. 148.

1 — Bilûmum perakende satışlarda fiat aleniyeti usulünün tatbikine karar verilmiştir.

2 — Ticari teamüller mucibince fiatlarda aleniyet, satışa arzedilen maddenin azami satış fiatını açık olarak gösteren:

A — Etiket koymak,

B — Liste bulundurmak,

C — Bir defter veya kataloğ tanzim etmek, suretile tatbik edilecektir.

3 — A — Yukarıda bildirilen fiat aleniyeti mecburiyeti pazarlıksız satış kanununa dahil maddelerde ve satış şubelerinde bu ilânın neşrinden itibaren azami bir hafta,

B — Pazarlıksız satış kanunu mevzuuna dahil olmayan bilûmum maddelerde ve satış şubelerinde ise ilânın neşrinden itibaren 15 gün zarfında tatbik edilmiş bulunacaktır.

4 — İsmarlama üzerine iş yapan ticarethane ve mağazalarda - ayakkabı sanatkârlarında deri, şapkacılarda kordelâ gibi - mamûlü meydana getirmeğe yarayan malzemeler satışa arzedilmedikleri takdirde fiat aleniyeti mecburiyetine tâbi değildirler.

5 — Bu işin tatbikatı hakkında malûmat almak isteyenlerin ticaret ve sanayi odasına müracaatları ilân olunur. (3265)

İstanbul Levazım Âmirliği Satın Alma Komisyonu İlânları

Beher kilosuna 25,5 kuruş tahmin edilen 30 ton kadar kuru fasulye alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 17/3/942 Salı günü saat 14,30 da Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Kat'i teminatı 1147 lira 90 kuruştur. Nümunesi komisyonda görülür. Taliblerin belli saatte komisyona gelmeleri. (622 - 3283)

30 ton kuru fasulye alınacaktır. Müteahhid nam ve hesabına pazarlıkla eksiltmesi 16/3/942 Pazartesi günü saat 15 de Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 7800 lira ilk teminatı 585 liradır. Nümunesi komisyonda görülür. Taliblerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (618 - 3181)

İstanbul Defterdarlığından:

Dosya No.	Nev'i	Muhammen bedel	Teminat
51217-1114/304	Mecidiyeköyünde 12 pafta 68 ada 10 parsel No. lu 980 metre murabbaı arsanın tamamı.	588	44.50
317	Mecidiyeköyünde 12 pafta 100 ada 11 parsel No. lu 2084 metre murabbaı arsanın tamamı.	521	40
319	Mecidiyeköyünde 12 pafta 107 ada 11 parsel No. lu 6250 metre murabbaı arsanın tamamı.	937.50	70.50
309	Mecidiyeköyünde 12 pafta 76 ada 1 parsel No. lu 6894 metre murabbaı arsanın tamamı.	379.17	28.50
318	Mecidiyeköyünde 12 pafta 107 ada 10 parsel No. lu 5670 metre murabbaı arsanın tamamı.	1984.50	149
312	Mecidiyeköyünde 12 pafta 74 ada 6 parsel No. lu 2360 metre murabbaı arsanın tamamı.	708	53.50
308	Mecidiyeköyünde 12 pafta 71 ada 12 parsel No. lu 640 metre murabbaı arsanın tamamı.	160	12
307	Mecidiyeköyünde 12 pafta 71 ada 6 parsel No. lu 760 metre murabbaı arsanın tamamı.	152	11.50
324	Mecidiyeköyünde 12 pafta 84 ada 9 parsel No. lu 960 metre murabbaı arsanın tamamı.	768	58

Yukarıda yazılı gayrimenkuller 25/3/942 Çarşamba günü saat 14 de Milli Emlâk Müdürlüğünde müteşekkil komisyonda ayrı ayrı ve açık arttırma ile satılacaktır. Fazla izahat için mezkûr Müdürlüğe müracaat. (3143)